© Институтута Wәлгәр'андьна К'ьтеба Пироз, Москва, 2011

НӘ'МА ПАWЛОС Р'ОМАЙИЙАР'А

Пешготьн

Пәй р'абуна Мәсиһә[ф] жь мьрьне, гава чәнд сал дәрбаз бун, мәсиһи[ф] гьһиштьнә Р'омайе[ф] жи, аwа готи п'айт'әхте Императорийа Р'омайе. Паwлосе кӧ qӧльхе шандитийе[ф] жь Хwәде стандьбу, wәки нава нәщьһуйада бьхәбьтә, хwәст һәр'ә Р'омайе у жь wьр жи һәр'ә һ'әта Спанйайе. Бәри wе р'еwитийе Паwлос баwәрмәндед Р'омайер'а әве нә'ме дьньвисә (15:24-28). Бь фькьра зана әwи әва нә'ма сала 56-а, 57-да бажаре Корьнт'еда ньвисийә. Нә'меда шьровәдькә, кӧ чаwа баwәри[ф] у к'әрәм[ф] ә'мьре баwәрмәндада щи дьгьрә у йа хwә дькә.

Паwлос аһа дәстпедькә. Әw пешийе щьвине[ф] сьлав дькә у паше бона баwәрмәнда дӧа дькә, пер'а-пер'а нет-мәрәме нә'ме ә'йан дькә у дьбежә: «Мьзгини[ф] дьдә к'ьфше, кӧ Хwәде чаwа мәрьва[ф] р'аст[ф] (бесущ) һ'әсаб дькә, дькә кьрасе хwә, әв йәк жь сери һ'әта бьни бь баwәрийе йә» (1:17).

Паwлос иди бь ве фькьре пешда дьчә бь һур-гьли дьньвисә: Т'әмамийа мәрьвайе, һәгәр щьһу[ф] бьн йан нәщьһу[ф], һ'әwще wе йәке нә, кӧ ль бәр Хwәде р'аст бенә һ'әсабе, чьмки һ'әму жи бьн һ'ӧкӧме гӧнада дьминьн. Әм дьбиньн кӧ ль бәр Хwәде йе р'аст әw ә, к'и баwәрийа хwә Иса Мәсиһ тинә. Пәйр'а Паwлос дәрһәqа жийина нуда (ә'мьре т'әзәда) дьньвисә, йа кӧ мәрьв йәктийа Мәсиһда дьстинә. Баwәрмәнд жи т'әви Хwәде ә'дьл дьбә у сайа Р'ӧһ'е[ф] Пироз жь бьндәстийа нире гӧнә[ф] у мьрьне хьлаз[ф] дьбә. Жь сәре 5-да һ'әта 8-а жи Паwлос мәрәме Qануна Хwәде у qәwата Р'ӧһ'е Хwәдейи нава ә'мьре баwәрмәндада шьровәдькә. Ӧса жи Паwлос ә'нәнә дькә, кӧ щьһу у нәщьһу нава qьрара Хwәдеда чь щийи дьгьрьн. Әw те сәр wе фькьре кӧ т'әхсиркьрьна[ф] щьһуйа һьндава Мәсиһда, әw п'арәкә

т'ьвдир у qьрара Хwəде йə, wəки бькарьбə т'əмамийа мəрьвайе бь сайа Иса Мəсиһ бьгьһинə к'əрəма Хwəде. Паwлос баwəр бу, кӧ щьһу wе т'ьме Иса т'əхсир нəкьн, зəмане бе кӧ əwе Иса qəбул кьн.

Паше Паwлос дьньвисə, кӧ гəрəке ə'мьре баwəрмəнда чаwа сəр һ'име һ'ьзкьрьне бə. Шанди пьрсед щур'ə-щур'ə ə'нəнə дькə, кӧ чаwа Хwəде бьһ'əбиньн у жер'а qӧльх кьн. Ӧса жи дəрһəqа борще баwəрмəндайə һьндава һ'ӧкӧмəте у һəвдӧда дьньвисə, пьрсед исафева[ф] гьредайи. Нə'ме бь сьлава, т'əмийа у шькьрдайине сəр һəвда тинə.

Сəрəщəма фькьра нə'ме

Пешготьн у фькьра сəрə (1:1-17)
Мəрьв һ'əwще хьлазбуне[ф] нə (1:18—3:20)
Соз-qьрарeд бона хьлазбуне (3:21—4:25)
Жийина нуйə йəктийа Мəсиһда (5:1—8:39)
Щьмə'та Исраеле[ф] нава qьрара Хwəдеда (9:1—11:36)
Р'абун-р'уньштьна баwəрмəнда (12:1—15:13)
Пашготьн у сьлавкьрьн (15:14—16:27)

Пəймана[ф] Нуда, илаһи нə'ма Р'омайийеда хəбəра «Qанун» бь һ'əрфа мəзьн һатийə ньвисаре гава бə'са Qануна[ф] Муса[ф] дькə, аwа готи Qануна Хwəде. Ле гава бə'са qанунед дьн дькə, хəбəра «qанун» бь һ'əрфа бьч'ук һатийə ньвисаре.

Сьлавкьрьн

1 [1]Жь Паwлос, хӧламе Мəсиһ[ф]
Иса, шандитийер'а[ф] газикьри, бона бəлакьрьна wе Мьзгинийа[ф] Хwəдейə к'ьфшкьри,
[2]йа кӧ Wи һе пешда ньвисаред[ф]
пирозда бь заре[ф] п'ехəмбəред[ф]
Хwə соз дабу. [3-4]Əва Мьзгинийа
бона Кӧр'е[ф] Wи, Хӧдане[ф] мə Иса
Мəсиһ ə, кӧ бь бəдəни жь зӧр'əта
Даwьд[ф] бу у бь Р'ӧһ'е[ф] Пирозийе,
гава жь мьрьне р'абу, qӧдрəтеда чаwа Кӧр'е[ф] Хwəде хӧйа бу.
[5]Бь Wи мə к'əрəма[ф] шандитийе
станд, wəки бона наве Wи һ'əму
мьлəта һин кьн, кӧ баwəр бькьн
у гӧһдар бьн. [6]Һун жи нава wанда һатьнə газикьрьне, кӧ бьбьнə
п'ара Иса Мəсиһ.
[7]Жь wə һ'əмуйар'а, һ'ьзкьрийед Хwəдейə пирозбунер'а[ф]

газикьри, кӧ Р’омайеда дьми-
ньн, к’ərəмᶲ у ə’дьлайи бə, жь
Хwəдейе Бавеᶲ мə у Хӧдан Иса
Мəсиһ.

Пашлос һ’əйра бавəрмəндед Р’омайеда йə

8 Бəре пешьн əз бь дəсте Иса
Мəсиһ бона wə һ’əмуйа р’а-
зибуне дьдьмə Хwəдейе хwə,
чьмки бавəрийаᶲ wə т’əмамийа
дьнйайеда те готьне. 9 Хwəде
шə’де мьн ə, əw Хwəдейе кӧ əз
нава Мьзгинийа Кӧр’е Wида
бь дьл у щан хӧламтийе дькьм,
əз һəр гав wə бир тиньм 10 у
т’ьме нава дӧайед хwəда һи-
ви дькьм, кӧ бь ə’мьре Хwəде
щарəке р’е бьк’əвə мьн, сəр
wəда бем. 11 Чьмки əз гəлəки
һ’əйра дитьна wəда мə, wəки
п’ешк’ешəкəᶲ р’ӧһ’ани бьгьһи-
ньмə wə, кӧ һун бавəрийеда
бьшьдьн. 12 Awa готи əз жи т’əви
wə, əм дьл бьдьнə бəр һəв, бь
we бавəрийа мьн у wəйə һəр
дӧ алийава.

13 Əз дьхwазьм кӧ һун зань-
бьн хушк-бьрано, wəки гəлəк
щара мьн хwəстийə бемə щəм
wə, кӧ к’əда мьн нава wəда жи
һəбə, чawa нава нəщьһуйедᶲ
майинда, ле һ’əта ньһа р’е
нəк’əтийə мьн*. 14 Əз борщ-
даре һ’əму мьлəта мə, һьн йе
йунанед пешдачуйи у һьн жи
йе мьлəтед пашдамайи, дəйн-
даре сəрwaхта у бефə’ма мə.
15 Awa əз бь дьл у щан дьхwазьм
Мьзгинийе бьдьмə wə жи, йед
кӧ Р’омайеда дьминьн.

16 Бəле əз Мьзгинийе шəрм
һ’əсаб накьм, чьмки əw qəwa-
та Хwəде йə, бона хьлазбунаᶲ
һ’əму бавəрмəнда, пешийе
бона щьһуйаᶲ, паше нəщьһу-
йаᶲ. 17 Чьмки Мьзгини дьдə
к’ьфше, кӧ Хwəде чawa мəрьваᶲ
р’аст һ’əсаб дькə, дькə кьрасе
хwə*, əв йəк жь сери һ’əта бьни

* 1:13 К’аред Шандийа 19:21.

* 1:17 Бь йунани хəбəр бь хəбəр аһа йə: «Weда (Мьзгинийеда) р’астийа Хwəде ə’йан дьбə». Ньвисаред пирозда «р’астийа Хwəде» бь чəнд щур’а те фə’мкьрьне. Щарна р’асти чawa «һəqийа Хwəде» те фə’мкьрьне, əw һ’ӧнӧрəки Wи йə, йане Хwəде Хwəха сəр р’астийе йə чawa Һ’акьме һəq. Ле щарна жи «р’астийа Хwəде» те фə’мкьрьне чawa кьрьнəкə Wи йə, кӧ чawa Əw мерьв бесущ дькə у р’аст һ’əсаб дькə, нə кӧ т’əне ве йəке, ле мерьв т’əви Хwə дькə йəк жи, awa готи Хwəде wи «дькə кьрасе Хwə». Һьнге инсан бəр ч’ə’ве Wи мина Wи р’аст хӧйа дьбə. Ве нə’ма Пашлосда

бь бawәрийе йә, чawa ньвисар
ә: «Йе р’аст we бьжи, чьмки
бawәр дькә»**.

Һ’әму мәрьв гӧнәк’ар[ф] ьн

18 Хәзәба Хwәде жь ә’змен сәр
һ’әму бехwәдети у нәһәqийа wан
мәрьва хӧйа дьбә, к’ижан кӧ
бь нәһәqийед хwә наһельн кӧ
р’асти хӧйа бә. 19 Чьмки чь кӧ
гәрәке бона Хwәде бьзаньбьн
wанва ә’йан ә, чьмки Хwәде
wанва ә’йан кьрийә. 20 Р’аст
жь ә’фьрандьна дьнйайеда һ’ӧ-
нӧред Wийә нәхӧйа, аwа готи
qӧдрәта Wийә һ’әта-һ’әтайе
у Хwәдетийа Wи бь ә’фьрина
хӧйа дьбьн, зәлал тенә дитьне.
Бь ви аwайи кәс нькарә щабе
бьдә. 21 Бәле wан Хwәде нас дь-
кьр, ле пәсьне Wи нәдан чawа
Хwәде, нә жи жь Wи р’ази бун,
ле бәле әw нава фькьред хwәда
п’уч’ бун у жь дәст бефә’мийе
шуна р’әшва чун. 22 Wана гот:
«Әмә сәрwахт ьн», ле бефә’м
дәрк’әтьн 23 у р’умәта Хwә-
дейе нәмьри шькьле мәрьве
п’уч’и-мьри, тәйрәда, чарп’е
у шулькийар’а гӧһер’ин*.

24 Ләма жи Хwәде әw бь хwәс-
тьна дьле wан данә дәсте һ’ә-
рамийе[ф], кӧ бәдәна хwә нава
һәвда бьһ’әр’ьминьн. 25 Wана
р’астийа һьндава Хwәдеда дә-
рәwийер’а гӧһер’ин у сәре хwә
ль бәр ә’фьрина данин, әw
һ’әбандьн, нә кӧ Ә’фьрандаре
һ’әта-һ’әтайе кӧ һежайи шькь-
рийе йә. Амин[ф].

26 Бона ве йәке Хwәде әw данә
бенамусийе, һ’әта жьнед wан
жи һ’әwщәтийа хwәйә ә’дәте
дьне һ’әwщәтийа әк’сиә’дәти-
йер’а гӧһер’ин. 27 Ӧса жи мера
һ’әwщәтийа жьнайә ә’дәти
һьштьн, пе тәмед хwәйә хьраб
бь һәвр’а шәwьтин, мера т’әви
мера р’обәти дькьр у һәqе жь-
р’ек’әтьна хwәйә qазьнщкьри

әw гәләк щара бь ви аwайи те фә’мкьрьне. Пәймана[ф] Кәвьнда жи те һинкьрьне, кӧ мәрийе р’аст әw ә, гӧнед к’ижани һатьнә бахшандьне (Зәбур 32; Р’омайи 4:4-8). Wәки дьн жи «р’астийа Хwәде» гәләк щара фькьра хьлазкьрьнева[ф] гьредайи йә: Хwәде р’аст ә, амьн ә у хwәйе созе Хwә йә у йе кӧ гази Wи дькә, гора созе Хwә хьлаз дькә (Зәбур 51:14; Ишайа 46:12-13).

** 1:17 Аһа жи те фә’мкьрьне: «Йе бь бawәрийе р’астһ’әсаббуйи we бьжи». Һәбаqуq 2:4.

* 1:23 Qануна Дӧщари 4:15-18.

һьлдьданә сәр xwә. 28 У чаwa
wана нәхwәст Хwәде занәбуна
хwәда хwәйкьрана, Хwәде жи
әw данә фькьред бет’әwшә,
кӧ әwана тьштед нәщайиз бь-
кьн. 29 Әвана һәр нәһәqийе,
нәqәнщийе*, тьмайийе, хь-
рабийава т’ьжи нә: Бь һ’әвсу-
дийе, меркӧжийе, бәрзәqийе[ф],
мьхәнәтийе, хернәхwазийева[ф]
дагьрти, гьлигәр’о, 30 бӧхдан-
беж, нәхwәдеһ’ьз, бешәрм,
позбьльнд, к’ӧбар-бабах, йе
хьрабийе чедькә, нә гӧр’а[ф]
де-бавада, 31 бефә’м, беамьн,
беисаф, бер’ә’м. 32 Бәле әвана
һаш жь qануна Хwәде һәнә, кӧ
йед ван тьшта дькьн һежайи
мьрне нә, ле бәле нә кӧ т’әне
ван тьшта дькьн, ле һавьжийа
xwә жь кьрийа жи тиньн.

Дишана Хwәдейә һәq

2 1 Awa ә’вдо, дьхwази к’и би,
гава лома дьки, тӧ нькари
xwә бесущ ки. Чаwa лома хәлqе
дьки, ӧса жи тӧ xwә ломәк’ар[ф]
дьки, чьмки тӧ кӧ лома дьки,
хут wан тышта дьки*. 2 Ле әм
заньн кӧ дишана Хwәде we бь
р’астийе сәр wанда бе, йед кӧ
тьштед ӧса дькьн. 3 Awa ә’вдо,
тӧ кӧ лома xwәйе ван кьра дьки
у тӧ xwәха жи wан тышта дьки,
тә т’ьре[ф] те жь дишана Хwәде
бьр’әви? 4 Йан жи тӧ кӧ дәwлә-
мәндтийа ширьнайи, бәрбьһери
у сәбьра Wи беһӧрмәт дьки, тӧ
ньзани кӧ ширьнайийа Хwәде
тә дьбә бәрбь т’обәкьрне[ф]?
5 Ле тӧ бь сәрһ’ьшки у дьлкә-
вьрийа xwә хәзәбе сәр xwәда
дьщьвини, бона Р’ожа Хәзәбе,
гава дишана Хwәдейә һәq хӧйа
бә. 6 Әwe wәкә ә’мәле һәр кәси
бинә пешийа wан*. 7 Жийина
һ’әта-һ’әтайе we бьдә wан, йед
кӧ т’ьме бь думька дьреж нава
кьрьнед qәнщда нә, кӧ һӧрмәте,
р’умәте у нәмьрийе дьхwазьн.
8 Ле һерс у хәзәбе сәр wанда бә,
йед кӧ к’ара xwә дьгәр’ьн, дәст
жь р’астийе кьрнә у xwә данә
хьрабийе. 9 Тәнгаси[ф] у зӧлме сәр
wан һ’әмуйада бе, йед хьрабийе
дькьн, пешийе сәр щьһуйа[ф],
паше сәр нәщьһуйа. 10 Ле һӧр-
мәт, р’умәт у ә’дьлайи we wан
һ’әмуйар’а бә, йед кӧ qәнщийе
дькьн, пешийе щьһур’а у паше

---

* [1:29] Нав һьнәк дәстньвисарада «qави[ф]» жи һәйә.
* [2:1] Мәтта 7:1-2.
* [2:6] Зәбур 62:12; Готьнед Сьлеман 24:12.

нәщьһур’а. 11 Чьмки ль щәм
Хwәде фьрqи т’öнә*.

12 Әwед бейи Qануна Муса[ф] кö
гöнә[ф] дькьн, бейи Qанун жи wе
öнда бьн, ле әwед хwәйиqанун
кö гöнә дькьн, бь Qануне жи
wе диwана wан бьбә. 13 Чьмки
нә кö әwед Qануне дьбьһен ль
бәр Хwәде р’аст[ф] ьн, ле әwед
кö Qануне дьqәдиньн wе р’аст
бенә һ’әсабе. 14 Нәщьһуйед
кö Qануна wан т’öнә, гава бе
һ’әмде хwә хwәстьнед Qануне
дьqәдиньн, бәле әwә бе Qанун
ьн, хwәха бона хwә дьбьнә
qанун. 15 Чьмки әвана дьдьнә
к’ьфше, кö хwәстьна Qануне
дьле[ф] wанда ньвисар ә. Исафа
wан жи шә’дәтийа ве йәке дьдә
у фькьред wан щарна ль wан
нәһәq дькьн, щарна бесущ
дькьн. 16 Wе Р’оже wе öса бә,
гава Хwәде бь дәсте Мәсиһ Иса
диwана тьштед мәрьвайә дзива
бькә, анәгори Мьзгинийа кö
әз даннасин дькьм.

Щьһу у Qанун

17 Аwа тö щьһу тейи һ’әсабе,
тә хwә спартийә[ф] Qануне у бь
Хwәдейе хwә дьфьр’и, 18 хwәс-
тьна Wи зани у жь Qануне һин
буйи, qәнщи-хьрабийе жь һәв
дәрдьхи. 19 У тö сәр хwә гöман
и, кö р’ебәре кора йи, р’онайийа
бәр йед тә’рийеда, 20 ширәтк’аре
бефә’ма, дәрсдаре хьшима. Тö
хwәда жи гöман и, кö бь Qануне
хут тö хwәйе т’әрзе занәбуне у
р’астийе йи. 21 Ле бәле аwа тö
кö һәвале хwә һин дьки, хwәха
хwә һин наки? Даннасин дь-
ки, кö нәдьзьн, ле тö дьдьзи?
22 Дьбежи: «Зьнийе нәкә», ле
зьнийе дьки? Жь п’ута[ф] зьвер
и, ле п’арьстгәһед[ф] wан т’алан
дьки*? 23 Бь Qануне дьфьр’и,
ле Qануне дьт’әр’ьбини, Хwәде
беһöрмәт дьки? 24 Чаwа нь-
висар ә: «Р’уйе wә щьһуйада
наве Хwәде нава нәщьһуйада
те беһöрмәткьрьне»*.

25 Бәле к’ара сьнәтийе[ф] wе һә-
бә, һәгәр Qануне бьqәдини. Ле
һәгәр тö Qануне дьт’әр’ьбини,
сьнәтбуна тә дьбә бесьнәти.
26 Öса жи, һәгәр йе нәсьнәткь-
ри т’әмийед Qануне бьqәдинә,
нәсьнәтийа wи wе сьнәти нәйе
һ’әсабе? 27 У йе бьнийат’а хwәда

* 2:11 Qануна Дöщари 10:17.
* 2:22 Аһа жи те фә’мкьрьне: «П’арьстгәһе дьһ’әр’ьмини».
* 2:24 Ишайа 52:5.

нәсьнәткьри кӧ Qануне дьqә-
динә, wе диwана тә бькә, кӧ тӧ
хwәйе ньвисар у сьнәтийе йи, ле
Qануне дьт'әр'ьбини. 28 Чьмки
щьһу нә әw ә, кӧ дәрвава йә у
сьнәти нә әw ә, кӧ дәрвава сәр
бәдәне йә. 29 Ле щьһу әw ә, йе
кӧ дьле хwәда щьһу йә у сьнә-
тийа р'аст дьле сьнәтбуйи йә,
бь Р'ӧһ', нә бь Qануна ньвисар.
Йе һа, нә кӧ мәрьв п'әйе wи
дьдьн, ле Хwәде*.

3

1 Иди щьһу чьва зедә йә?
Йан жи чь фәйда сьнәтийе
һәйә? 2 Гәләки, бь һәр алийа-
ва. Бәре пешьн wе йәкева, кӧ
готьнед Хwәде ль wан һатьнә
спартьне. 3 Аwа һәгәр жь wан
һьнәк амьн нәман, дьбә кӧ жь
дәст беамьнийа wан Хwәде wе
беамьн дәре? 4 Т'ӧ щар! Дә бьра
Хwәде р'аст бә у һ'әму мәрьв
дәрәw, чаwа ньвисар ә:

«Wәки готьнед Хwәда Тӧ
бесущ дәрейи
у диwана Хwәда Тӧ сәрк'ә-
ви»*.

5 Ле һәгәр нәһәqийа мә һә-
qийа Хwәде дьдә к'ьфше, әм
чь бежьн? Wәки ӧса йә Хwәде
нәһәq ә, кӧ хәзәбе тинә сәре
мә? (Бь мәрьвайи хәбәр дьдьм).
6 Т'ӧ щар! Һәгәр нә ӧса бә, Хwә-
де wе чаwа диwана дьне бькә?
7 Ле һәгәр р'астийа Хwәде,
бона р'умәта Wи, бь дәрәwийа
мьн һе к'ьфш дьбә, ле иди чьма
wе диwана мьн мина гӧнәк'а-
рәки бе кьрьне? 8 У гәло һәq
ә кӧ әм аһа бежьн: «Хьрабийе
бькьн, кӧ бьбә qәнщи», чаwа
һьнәк шәр'а ль мә гьли дькьн,
йане әм ӧса дьбежьн? Әw мәрьв
wе р'аст сәр бәла хwә вәбьн.

Мәрьве р'аст т'ӧнә, һ'әму гӧнәк'ар ьн

9 Аwа әм иди чь бежьн? Әм
щьһу тьштәкива жь нәщьһуйа
четьр ьн? На хер! Чьмки мә
иди жор да к'ьфше, чаwа щьһу,
ӧса жи нәщьһу, һ'әму жи бьн
һ'ӧкӧме гӧнәдаф нә. 10 Чаwа
ньвисар ә:

«Йәки р'аст т'ӧнә, т'ӧ кәс
т'ӧнә,
11 кәсәк т'ӧнә, кӧ фә'м бькә,
кәсәк т'ӧнә, ль Хwәде бьгә-
р'ә.
12 Һ'әму бәндә хальфиф нә,
бь һәвр'а т'әвайи бекер бунә,

* 2:29 Qануна Дӧщари 30:6.
* 3:4 Зәбур 51:4.

йəки qəнщийе бькə т’öнə,
т’ö кəс т’öнə.*
13 Гəwрийа wанə т’ърба вəкьри
йə,
зьмане wанə дəрəwин ə*,
жə’ра мə’ра бьн заре wан ə**.
14 Дəве wана т’ъжи ньфьр’ у
тə’ли йə*,
15 ньге wанə хунр’етьнер’а
дьлəзинə.
16 Р’ийа wанə qəдə у бəла нə.
17 Р’ийа ə’дьлайийе наснəкьри
нə*,
18 тьрса Хwəде ль бəр ч’ə’ва
qəт т’öни нə*».
19 Аwа əм заньн Qанун чь
кö дьбежə, wанар’а дьбежə,
йед кö бьн һ’öкöме Qанунеда
нə, wəки һ’əму дəв бенə гь-
редане у т’əмамийа дьнйайе
ль бəр диwана Хwəде щабдар
бə. 20 Чьмки бь кьред Qануне
т’ö qул-бəндə wе ль бəр Хwəде
р’аст[ф] дəрнəйе, ле бь Qануне
гöнə те наскьрьне.

Инсан ль бəр Хwəде бь баwəрийе р’аст те һ’əсабе

21 Ле ньһа бейи Qануне,
р’астһ’əсабкьрьна Хwəде хöйа
буйə, бона к’ижане Qанун у
п’ехəмбəр жи шə’дəтийе дь-
дьн. 22 Əв ə р’астһ’əсабкьрьна
Хwəде: К’и баwəрийа хwə Иса
Мəсиһ тинə, Хwəде wан һ’ə-
муйа ль бəр Хwə р’аст һ’əсаб
дькə*. Фьрqи т’öнə, 23 чьмки
һ’əмуйа гöнə[ф] кьр у нəгьһиш-
тьнə р’умəта* Хwəде. 24 Ле
жь к’əрəма Wи, бь азакьрьна
Мəсиһ Иса р’астһ’əсаббуне[ф]
п’ешк’еш дьстиньн. 25 Хwəде
Əw к’ьфш кьрьбу, кö Əw бь

* 3:10-12 Зəбур 14:1-3; 53:1-3; Занəбеж 7:20.
* 3:13 Зəбур 5:9.
** 3:13 Зəбур 140:3.
* 3:14 Зəбур 10:7.
* 3:15-17 Ишайа 59:7-8.
* 3:18 Зəбур 36:1.
* 3:22 Галати 2:16.
* 3:23 Хwəде мəрьв дьлqе Хwəда хöльqанд у əв ə’фьрине Wи qəнщ бу, ле мерьв нəһəqи кьр у нəгьһиштə we р’умəт у к’амьлтийе кö Хwəде бона wи һазьр кьрьбу. Дəрһəqа р’умəта Хwəдеда, йа кö баwəрмəнде бьстиньн ван р’еза бьхуньн: Р’омайи 8:18, 21, 29, 30; Филипи 3:21; Дəстпебун 1:26-27; Ə’йанти 21:9-11.

хуна Xwə ль бəр гöнед wан
к’əвə, йед кö ве йəке баwəр
бькьн. Xwəде əв йəка кьр, кö
р’астh’əсабкьрьна Xwə бьдə
к’ьфше, чьмки Wи бь сəбьра
Xwə гöh нəда wан гöнед кö
пешда hатьбунə кьрьне. 26 Аwа
готи Xwəде бь Иса əв йəк кьр,
wəки р’астh’əсабкьрьна[ф] Xwə
ви зəманида бьдə к’ьфше, кö
Xwəха р’аст ə у həр кəсе кö
баwəрийа xwə Иса тинə, wан
р’аст[ф] h’əсаб дькə.

27 Аwа иди чь майə кö əм пе
бьфьр’ьн? Һ’əму п’уч’ бу чу. Чь-
ма п’уч’ бу? Чьмки əм Qануне
дьqəдиньн? На хер, ле чьмки
əм баwəр дькьн. 28 Чьмки мəва
фə’мдари йə, кö мəрьв бь ба-
wəрийе р’аст h’əсаб дьбə, бейи
кьред Qануне. 29 Йан Xwəде
т’əне Xwəде щьhуйа йə? Нə
йе нəщьhуйа йə? Бəле, йе нə-
щьhуйа йə жи, 30 чьмки Xwəде
йəк ə у əw йед сьнəтбуйи бь
баwəрийе р’аст h’əсаб дькə
у нəсьнəтбуйийа жи диса бь
wе баwəрийе. 31 Wəки öса йə
əм бь баwəрийе Qануне бəтал
дькьн? Т’ö щар, ле əм Qануне
мак дькьн.

Бьраhим[ф] бь баwəрийе р’аст hатə h’əсабе

4 1 Əм иди чь бежьн бона
Бьраhиме[ф] бавə’шире xwə,
алийе бəдəнеда? Əwи чь дит?
2 Һəгəр Бьраhим бь кьред xwə
р’аст h’əсаб бьбуйа, hьнге дь-
карьбу бь кьред xwə бьфьр’ийа,
ле нə ль бəр Xwəде. 3 Ле к’а
ньвисар чь дьбежə? «Бьраhим
Xwəде баwəр[ф] кьр у əw йəк
жер’а р’асти hатə h’əсабе»*.
4 Аwа həгəр йəк шьхöлəки дь-
кə, маше wи жер’а найе дайин
чаwа п’ешк’еш, ле чаwа дəйн.
5 Ле həгəр гöмана йəки нə сəр
шьхöле wи йə, ле баwəрийа
xwə Wи тинə, Йе кö нəп’ака
бесущ дькə, бь ве баwəрийе əw
р’аст h’əсаб дьбə. 6 Даwьд жи
аhа xwəзийа xwə ль wи мəрьви
тинə, йе кö Xwəде бейи кьра
wи р’аст h’əсаб дькə.

7 «Xwəзи ль wан, кö нəhəqийед
wан hатьнə бахшандьне
у гöнед wан hатьнə ньхам-
тьне.
8 Xwəзи ль wи бəндəйи, кö
Xöдан wир’а гöнə h’əсаб
накə».*

---

* 4:3 Дəстпебун 15:6; Галати 3:6.
* 4:7-8 Зəбур 32:1-2.

[9] Гәло әва хwәзийа ль сьнәт-
буййа те дайине, йан нәсь-
нәтбуййа? Чаwа мә гот, кö
баwәрийа Бьраһим жер’а р’асти
һатә һ’әсабе*. [10] Ле бәле к’әнге
һатә һ’әсабе? Пәй сьнәтбуне-
р’а, йан бәри сьнәтбуне? Нә
кö пәй сьнәтбунер’а, ле бәри
сьнәтбуне. [11] У паше әwи сьнәт-
бун нишан станд, чаwа мора
р’астһ’әсаббуне, бь wе баwә-
рийа хwәйә бәри сьнәтбуне.
Бь ви аwайи Бьраһим бу баве
һ’әму баwәрмәндед нәсьнәт-
буйи, wәки әw жи р’аст бенә
һ’әсабе* [12] у öса жи бу баве
сьнәтбуййа, нә кö т’әне йе
сьнәтбуййа, ле йе wан жи,
к’ижан п’ега wе баwәрийеда
дьчьн, йа кö Бьраһиме баве мә
һе бәри сьнәтбуне баwәр кьр.

Хwәде созе хwә
бь баwәрийе дьдә

[13] Әw созе Бьраһим у зöр’әта
wир’а һатә дайине кö дьнйайе
wар бьн, нә кö бь кьред Qануне
бу, ле бь wе йәке бу, кö wи баwәр
кьр у р’аст һатә һ’әсабе*. [14] Һә-
гәр т’әне әwед жь кьред Qануне
бьбуна хwәйе wар, һьнге баwәри
wе п’уч’ буйа у созе жи бәтал
буйа*. [15] Чьмки Qанун һерсе
р’адькә. Дәра кö qанун т’öнә,
qанунт’әр’ьбандьн жи т’öнә.

[16] Бь ви аwайи соз бь баwә-
рийе те стандьне, wәки соз
бона һ’әму зöр’әтед Бьраһим
п’ешк’ешәкә әрекьри бә, нә кö
т’әне бона wанә йед кö qануне
дьqәдиньн, ле бона wан жи, йед
кö мина Бьраһим баwәр дькьн.
Чьмки Бьраһим баве мә һ’әмуйа
йә*, [17] чаwа ньвисар ә: «Мьн тö
кьри баве гәләк мьләта»*. Әw
баве мә йә, ль бәр wи Хwәдейе
кö әwи баwәр кьр, wәки Әw
мьрийа сах дькә у гази тьштед
т’öнәнә дькә, чаwа кö һәнә.
[18] Wи щийе кö гöман нәмабу,
Бьраһим бь гöман баwәр кьр,
кö әwе бьбә баве гәләк мьләта,
чаwа һатьбу готьне: «Зöр’әта
тәйе жи wе һаqаса бә»*. [19] У

* 4:9 Дәстпебун 15:6.
* 4:11 Дәстпебун 17:10.
* 4:13 Дәстпебун 17:4-6; Галати 3:29.
* 4:14 Галати 3:18.
* 4:16 Галати 3:7.
* 4:17 Дәстпебун 17:5.
* 4:18 Дәстпебун 15:5.

әw бawәрийеда сьст нәбу, нә
h’але qальбе хwәда ньhер’и,
wәки иди мина мьрийа бу,
(чьмки әw незики сәд сали
бу) у нә жи бәт’ьна Сәрайейә
мьри ньhер’и*. 20 Ле бawәрийа
хwә ль созе Хwәде ани у дӧдьли
нәбу, бь бawәрийе сәр qәwата
хwәда hат, шькьрийа хwә Хwә-
де ани 21 у we йәкеда бawәр бу,
кӧ Йе соз дайә we бинә сери[ф]
жи. 22 Бона ве бawәрийе «жер’а
р’асти hатә h’әсабе»*. 23 Ле әв
готьн нә т’әне бона Бьраhим
hатә ньвисаре, кӧ Хwәде әw
р’аст h’әсаб кьр, 24 ле бәле әw
бона мә жи ньвисар ә. Р’астбуне
мәр’а жи бе h’әсабе, к’ижанед
кӧ бawәрийа хwә Wи тиньн, Йе
кӧ Хӧдане мә Иса жь мьрьне
р’акьр. 25 Иса бона нәhәqийед
мә hатә кӧштьне у жь мьрьне
р’абу, кӧ әм р’аст бенә h’әсабе*.

Бь Иса Мәсиh әм т’әви Хwәде ль hәв hатьнә

5 1 Аwа кӧ әм бь бawәрийе
р’аст hатьнә h’әсабе, ә’дь-
лайийа мә т’әви Хwәде hәйә бь
сайа Хӧдане мә Иса Мәсиh.
2 Пе Wи мә бь бawәрийе мә-
щал дит т’әви we к’әрәме бьн,
к’ижанеда әм сәкьнинә. У бь
we гӧмана кӧ әме т’әви р’у-
мәта Хwәде бьн дьфьр’ьн. 3 У
нә т’әне бь ве йәке, ле әм бь
тәнгасийед хwә жи дьфьр’ьн,
чьмки әм заньн кӧ тәнгаси
сәбьре тинә, 4 сәбьр жи к’ә-
тьн-р’абуне, к’әтьн-р’абун жи
гӧмане. 5 У гӧман жи мә р’ур’әш
накә, чьмки h’ьзкьрьна Хwәде
сәр мәда бь wи Р’ӧh’е Пироз
барийә, Йе кӧ мәр’а hатийә
дайине. 6 Чьмки гава әмә hе
беч’арә* бун, Мәсиh бона мә
нәп’ака wәхтда мьр. 7 Дәгмә
бона мәрьвәки р’аст йәк бьмь-
рә, бәлки бона мәрьвәки qәнщ
йәке бьwерә бьмьрә, 8 ле бәле
Хwәде h’ьзкьрьна Хwә hьндава
мәда hьнге да к’ьфше, гава әмә
hе гӧнәк’ар бун, Мәсиh бона
мә мьр. 9 Ньhа әм кӧ бь хуна
Wи ль бәр Хwәде р’аст h’әсаб
бунә, hе чьqас зедә әме бь Wи
жь хәзәбе хьлаз бьн. 10 Һәгәр
әм т’әви Хwәде бь мьрьна Кӧр’е

* 4:19 Дәстпебун 17:17.
* 4:22 Дәстпебун 15:6.
* 4:25 Ишайа 53:4-5.
* 5:6 Аhа жи те фә’мкьрьне: «Бет’аqәт».

Ԝи ль һәв һатьн, гава әмә нә-
йар бун, ле һе чьԛас зедә пе ԝе
льһәвһатьне әме бь жийина Ԝи
хьлаз бьн. 11 У нә т'әне һаԛас,
ле бь Хԝәде жи әм дьфьр'ьн,
сайа Хӧдане хԝә Иса Мәсиһ,
бь К'ижани әм т'әви Хԝәде ль
һәв һатьнә.

Адәм[ф] у Мәсиһ

12 Аԝа бь мәрьвәки гӧнә к'әтә
дьне у жь гӧнә жи мьрьн һат.
Бь ви аԝайи мьрьн сәр һ'әму
мәрьва бәла бу, чьмки һ'әмуйа
жи гӧнә кьр*. 13 Бәри Ԛануне,
дьнйайеда гӧнә һәбу, ле дәра кӧ
ԛанун т'ӧнә, гӧнә найе һ'әса-
бе. 14 Ле бәле мьрьне жь Адәм[ф]
гьрти һ'әта Муса һ'ӧкӧм кьр,
һ'әта сәр ԝан жи, йед кӧ мина
Адәм гӧр'а Хԝәде дәрнәк'әтьн.

Адәм мина т'әрзәки Ԝи бу,
Йе кӧ ԝе пәйр'а бьһата. 15 Ле
п'ешк'еша Хԝәде мина нәһә-
ԛийа Адәм нинә. Чьмки һәгәр
бь нәһәԛийа мәрьвәки гәләк
мьрьн, һе чьԛас зедә к'әрәма[ф]
Хԝәде у дайина кӧ бь к'әрәма
Мәрьвәки, йане йа Иса Мәсиһ
сәр гәләка зедә бу. 16 У п'еш-
к'еш нә ӧса йә, чаԝа һәԛе гӧне
йәки, чьмки диԝане бь гӧнәки
сущдари ани, ле п'ешк'еше жь
гәләк нәһәԛийа бесущ кьр.
17 Чьмки һәгәр бь нәһәԛийа
мәрьвәки у р'уйе ԝида мьрьне
һ'ӧкӧм кьр, чьԛас зедә әԝед кӧ
к'әрәма Хԝәдейә дәԝләмәнд у
р'астһ'әсаббуне п'ешк'еш дьс-
тиньн ԝе жийинеда бь сайа
Йәки, аԝа готи Иса Мәсиһ
п'адшатийе бькьн.

18 Аԝа бь ви аԝайи пе нәһәԛике
диԝана т'әмамийа мәрьвайе бу,
ӧса жи бь кьрьнәкә р'аст һ'әму
мәрьв ԝе р'аст бенә һ'әсабе у
жийине бьстиньн. 19 Чаԝа бь
нәгӧһдарийа йәки гәләк бунә
гӧнәк'ар, ӧса жи бь гӧһдарийа
Йәки гәләк ԝе р'аст бенә һ'ә-
сабе. 20 Ле бәле Ԛанун к'әтә
наве, кӧ нәһәԛи зедә бә, ле ль
к'идәре гӧнә зедә бу, к'әрәм жи
ль ԝьр һе зедә бу, 21 ԝәки чаԝа
гӧнә бь мьрьне һ'ӧкӧм кьр, ӧса
жи к'әрәма Хԝәде бь р'астһ'ә-
сабкьрьне һ'ӧкӧм бькә, мә бьбә
бәрбь жийина[ф] һ'әта-һ'әтайе
бь сайа Хӧдане мә Иса Мәсиһ.

Бона гӧна мьри,
ле бона Мәсиһ сах

6 1 Ле әм ньһа чь бежьн? Әм
нава гӧнада бьминьн, кӧ

* 5:12 Дәстпебун 3:6.

к'ərəма[ф] Хwəде сəр мəда зедə
бə? 2 Т'ö щар! Əм кö һьндава
гöнада мьрьн, чаwа дькарьн
һе нава wанда бьжин? 3 Һун
ньзаньн əм кö йəктийа Мəсиһ
Исада һатьнə ньхöмандьне[ф],
мьрьна Wида һатьнə ньхöман-
дьне? 4 Бь ньхöмандьне əм иди
т'əви мьрьна Wи бунə у т'əви
Wи һатьнə дəфьнкьрьне[ф], wəки
чаwа Мəсиһ бь р'умəта Баве жь
мьрьне р'абу, öса жи əме бь-
карьбьн жийина нуда бьжин*.

5 Чьмки һəгəр əм мина мь-
рьна Wи мьрьн т'əви Wи бун,
əме öса жи мина р'абуна Wи
жь мьрьне р'абьн. 6 Əм ве йəке
заньн кö бьнйат'а мəйə кəвьн
т'əви Wи хач[ф] бу, wəки qальбе
гöнəк'ар сəри һьлнəдə, кö жь
вьр шунда əм нəбьнə хöламед
гöнə. 7 Чьмки əwе кö мрийə,
əw жь гöнə азабуйи йə. 8 Аwа
һəгəр əм т'əви Мəсиһ мьрьнə,
əм баwəр дькьн, кö əме т'əви
Wи бьжин жи. 9 Чьмки əм заньн
Мəсиһ кö жь мьрьне р'абуйə,
иди намьрə, мьрьн сəр Wи иди
һ'öкöм накə. 10 Мьрьна Əw мьр,
һьндава гöнəда щарəке бона
һəр т'ьм мьр, ле жийина кö
ньһа дьжи, һьндава Хwəдеда
дьжи. 11 Öса жи һун хwə һьн-
дава гöнəда мьри һ'əсаб кьн,
ле һьндава Хwəдеда сах, бь
сайа Мəсиһ Иса.

12 Аwа бьра иди гöнə һ'öкöми
сəр qальбе wəйи п'уч'и-мьри
нəкə, кö һун гöр'а хwəстьнед
wи бькьн. 13 У əндəмед qаль-
бе хwə нəдьнə гöнə кö бьбьнə
һащəтед нəһəqийе, ле бəле
хwə бьдьнə дəсте Хwəде, чаwа
йəки жь мьрьне р'абуйи, бьра
əндəмед wə бьбьнə һащəтед
һəqийе, бона Хwəде. 14 У гöнə
wе сəрwертийе ль wə нəкə,
чьмки һун нə бьн qанунеда
нə, ле бьн к'ərəмеда.

Хöламед һəqийе

15 Иди чь? Əм гöна бькьн,
чьмки нə бьн qанунеда нə, ле
бьн к'ərəме? Т'ö щар! 16 Һун
һаqас тьшт ньзаньн кö һун
бона хöламтийе дəсте к'ева
дьчьн у гöр'а к'е дькьн, дьбьнə
хöламед wи? Һəгəр һун хöла-
мед гöнə бьн, дьчьнə бəрбь
мьрьне, ле һəгəр һун хöламед
Хwəде бьн, гöр'а Wида бьн,
дьчьнə бəрбь р'астһ'əсаббуне[ф].
17 Ле шькьр жь Хwəде, һун кö
wəхтəке хöламед гöнə бун, ле

* 6:4 Колоси 2:12.

wә бь дьл у щан гӧра т’әрзе wе
hинкьрьне кьр, йа кӧ wә хwә
спарте. [18] Hун жь гӧнә аза бун
у бунә хӧламед hәqийе. [19] (Әз
мина ә’дәте мәрьвайе дьбежьм,
бона бьнйат’а wәйә мәрьвайи-
йә бет’аqәт.) Wә чаwа wәхтәке
әндәмед хwә данә нәhәqийе
кӧ бьбьнә хӧламед h’әрамийе
у нәhәqийе, ӧса жи ньhа әндә-
мед хwә бьдьнә h’әлалийе[ф] кӧ
бьбьнә хӧламед hәqийе.

[20] Гава hун хӧламед гӧнә бун,
жь hәqийе аза бун. [21] Hьнге wә
жь кьрьнед хwә чь бәр чьнин,
бона к’ижана ньhа hун шәрм
дькьн? Әw ахрийе мерьв дь-
бьнә бәрбь мьрьне. [22] Ле ньhа
hун жь гӧнә кӧ аза бун у бунә
хӧламед Хwәде, бәре h’әла-
лийе дьчьньн у ахрийа wан
жи жийина h’әта-h’әтайе йә.
[23] Чьмки маше гӧнә мьрьн ә,
ле п’ешк’еша Хwәде жийина
h’әта-h’әтайе йә, бь сайа Хӧ-
дане мә Мәсиh Иса.

Т’әрзәки qәнщ жь qануна h’ал-зәwаще

7 [1] Hун р’ьнд фә’м дькьн
хушк-бьрано, әзе ньhа дәр-
hәqа чьда wәр’а хәбәр дьм, чьм-
ки әз т’әви wан хәбәр дьдьм,
йед кӧ hаш жь qануне hәнә:
Qанун сәр мерьв hаqас wәхт
h’ӧкӧм дькә, h’әта кӧ мәрьв
сах ә. [2] Мәсәлә, жьна меркьри
бь qануне мере хwәйи сахва
гьредайи йә, ле hәгәр мер ле
дьмьрә, әw hьнге жь wе qануна
кӧ мерва гьредайи бу аза дьбә.
[3] Аwа hәгәр мере wе hе сах бә
әw бьбә жьна мерәки дьн, wе
зьнек’ар бе h’әсабе, ле hәгәр
мер ле бьмьрә, әw жь wе qануне
аза дьбә у зьнек’ар набә, hәгәр
бьбә жьна мерәки дьн. [4] Ӧса
жи hун хушк-бьрайед мьн, бь
бәдәна Мәсиh hьндава Qану-
неда мьрьн, кӧ бьбьнә п’ара
йәки дьн, Йе кӧ жь мьрьне
р’абуйә, wәки hун Хwәдер’а
бәр биньн. [5] Чьмки гава мә hе
бь бьнйат’а мәрьвайе дьжит,
тәме гӧна, кӧ жь Qануне сәри
hьлдьдан, нава qальбед мәда йа
хwә дькьрьн, кӧ әм бәре мьрь-
не бьдьн. [6] Ле ньhа әм hьндава
Qануне да мьрьн, жь wе хьлаз
бун, бь к’ижане әм гьрти бун,
кӧ әм бь жийина нуйә р’ӧh’ани
хӧламтийе Хwәдер’а бькьн, нә
кӧ бь р’ийа Qануна ньвисар.

Qанун у гӧнә

[7] Аwа әм чь бежьн? Гәло
Qанун гӧнә йә? На хер! Ле
бәле мьне гӧнә нас нәкьра,

һәгәр Qануне нибуйа. Мәсәлә,
дьлһавьжи жи мьне ньзань-
буйа гöнә йә, һәгәр Qануне
нәготьбуйа: «Дьлһавьжийе
нәкә»*. 8 Ле гöнә жь т'әмийе
мәщал станд, нава мьнда һәр
щур'ә дьлһавьжи пешда анин.
Чьмки бе qанун гöнә мьри
йә. 9 Әз хwәха wәхтәке бейи
qанун сах бум, ле гава т'әми
гьһиштә мьн, гöнә сах бу 10 у
әз мьрьм. Әw т'әмийа кö wе
жийин бьда мьн, һәма әw жи
бу сәбәбе мьрьна мьн. 11 Чьмки
гöнә жь т'әмийе мәщал станд
әз хапандьм у бь wе кöштьм.

12 Аwа Qанун пироз ә у т'ә-
мийа wе пироз, р'аст у qәнщ ә.
13 Wәки öса йә йа qәнщ мьнр'а
бу мьрьн? На хер! Ле әв кьре
гöнә бу, кö бь йа qәнщ мьрьн
сәр мьнда ани. Әв йәк аһа бу,
wәки һ'öнöре гöнә к'ьфш бә
у бь т'әмийе һе гöнәк'арийа
гöнә к'ьфш бә.

Шәр'е нәхöйайи нава инсенда

14 Бәле әм заньн кö Qанун
р'öһ'ани йә, ле әз хун у гошт
ьм, хöламәки гöнәр'а фьроти.
15 Чьмки әз фә'м накьм чь дькьм.
Нә кö wи тьшти дькьм, чь кö
дьхwазьм, ле wи тьшти дькьм,
чь кö бәр ч'ә'ве мьн р'әш ә*.
16 Ле һәгәр әз тьште нә бь дьле
хwә дькьм, Qанунер'а qайл ьм,
кö әw qәнщ ә. 17 Ле аwа нә кö әз
wе йәке дькьм, ле бәле гöне кö
нава мьнда дьминә дькә. 18 Әз
заньм кö нава мьнда, аwа готи
бьнйат'а мьнда, т'ö тьште qәнщ
наминә, чьмки хирәта мьн qә-
бул накә, ле әw йәк мьнр'а ль
һәв найе. 19 Бәле wе qәнщийа
кö дьхwазьм бькьм накьм, ле
хьрабийа кö нахwазьм wе дь-
кьм. 20 Һәгәр әз wи тьште нә
бь дьле хwә дькьм, иди нә кö
әз дькьм, ле әw гöне кö нава
мьнда дьминә, әw дькә.

21 Аwа әз qанунәке дьбиньм:
Гава дьхwазьм кö qәнщийе бь-
кьм, бе һ'әмде мьн дьбә хьраби.
22 Әз бь к'урайийа дьле хwә
qануна Хwәде бәгәм дькьм,
23 ле qанунәкә дьн нава хwәда
дьбиньм кö мьqабьли wе qануна
һ'ьше мьн бәгәм кьрийә дькә
шәр' у мьн дькә һесире qануна
гöна, йа кö нава мьнда йә. 24 Әз
чь мәрьвәки һесир-бәләнгаз
ьм! К'и wе мьн жь дәсте ви

* 7:7 Дәрк'әтьн 20:17; Qануна Дöщари 5:21.
* 7:15 Галати 5:17.

qальбе п’уч’и-мьри хьлаз кә?
25 (Шькьр жь Хwәдер’а, бь сайа
Хӧдане мә Иса Мәсиһ!)

Бь ви аwайи әз хwәха бь
һ’ьш-аqьле хwә хӧламтийе
qануна Хwәдер’а дькьм у бь
qальбе хwә хӧламтийе qануна
гӧнар’а дькьм.

Жийина бь Р’ӧһ’е Хwәде

8 1 Ньһа иди диwана wан
набә, йед кӧ т’әви Мәсиһ
Иса бунә йәк*. 2 Чьмки qану-
на Р’ӧһ’е кӧ жийине дьдә, бь
сайа Мәсиһ Иса әз жь qануна
гӧна у мьрьне хьлаз[ф] кьрьм.
3 Бәле чь кӧ Qануне жь дәст
бет’аqәтийа бьнйат’а мәрь-
вайе нькарьбу бькра, Хwәде
әw йәк кьр, Кӧр’е Хwә дьлqе
бьнйат’а мәрьвайийә гӧнә-
к’арда бона гӧна шанд. У аһа
Әwи wе бьнйат’еда диwана
гӧнә кьр, 4 wәки р’астбуна
т’әмийед Qануне нава мәда бе
qәдандьне, әм кӧ бь бьнйат’а
мәрьвайи нажин, ле бь Р’ӧһ’.
5 Йед кӧ ль гора бьнйат’а мә-
рьвайе дьжин, әw сәр тьштед
бьнйат’а мәрьвайе дьфькьрьн,
ле йед ль гора Р’ӧһ’ дьжин, әw
сәр тьштед Р’ӧһ’ дьфькьрьн.
6 Ахьрийа фькьра бьнйат’а
мәрьвайе мьрьн ә, ле ахьрийа
фькьра Р’ӧһ’ жийин у ә’дьлайи
йә. 7 Чьмки фькьра бьнйат’а
мәрьвайе дьжмьне Хwәде йә,
әw бәр qануна Хwәде хwә
нашкенә, нә жи дькарә. 8 Әwед
бь бьнйат’а мәрьвайе дьжин,
нькарьн ль Хwәде хwәш бен.

9 Ле һун бь бьнйат’а мәрьва-
йи нажин, ле бь Р’ӧһ’ дьжин,
һәгәр р’аст Р’ӧһ’е Хwәде нава
wәда дьминә. Ле һәгәр Р’ӧһ’е
Мәсиһ дьле йәкида т’ӧнә, әw нә
п’ара Wи йә. 10 У һәгәр Мәсиһ
дьле wәда йә, qальб мьри йә,
чьмки wә гӧнә кьр, ле Р’ӧһ’
жийин ә бона wә, чьмки һун
р’аст һатьнә һ’әсабе. 11 У һәгәр
әw Р’ӧһ’е кӧ Иса жь мьрьне
р’акьр нава wәда дьжи, кӧ
ӧса йә Әwе Мәсиһ жь мьрьне
р’акьр, wе бь wи Р’ӧһ’е Хwәйи
нава wәда, жийине бьдә qальбе
wәйи п’уч’и-мьри жи.

12 Бона ве йәке хушк-бьрано,
әм дәйндар ьн, ле нә дәйндаред
бьнйат’а мәрьвайе, кӧ ль гора wе
бьжин. 13 Чьмки һәгәр һун ль
гора бьнйат’а мәрьвайе бьжин,

* 8:1 Нав дәстньвисаред пашwәхтийеда әв жи һәйә: «Бь бьнйат’а мә-
рьвайи нажин, ле бь Р’ӧһ’» (8:4 бьньһер’ьн).

һуне бьмьрьн, ле һәгәр һун бь
Р’öһ’ кьред бьнйат’а мәрьвайе
бькöжьн, һуне бьжин.
14 Әwед кö бь Р’öһ’е Хwәде те-
нә р’ебәрикьрьне, әw ьн лаwед
Хwәде. 15 Чьмки wә р’öһ’әки öса
нәстандийә, кö wә диса бькә
хöлам бьтьрсьн, ле wә әw Р’öһ’
стандийә, Йе кö wә дькә лаwед
Хwәде, бь К’ижани гази Wи дь-
кьн: «Абба[ф]!» аwа готи «Баво!»*
16 Һәма әw Р’öһ’ Хwәха т’әви
р’öһ’е мә шә’дәтийе дьдә, кö
әм зар’ед Хwәде нә. 17 У һәгәр
зар’ ьн, öса жи хwәйиwар ьн,
wаре Хwәде нә у т’әви wартийа
Мәсиһ ьн. Бәле һәгәр әм т’әви
щәфайе Мәсиһ бунә, әме т’әви
р’умәта Wи бьн жи.

Р’умәта создайи

18 Әз аһа т’әхмин дькьм, кö
щәфе мәйи ви зәмани, ль бәр
р’умәта wе мәва* ә’йан бә, нә
т’ö тьшт ә. 19 Һ’әму ә’фьрин жи
бе сәбьр ч’ә’вньһер’и хöйабуна
лаwед Хwәде нә. 20 Бәле ә’фьрин
жи бәр байе бәталийе к’әтьн,
нә кö бь һ’әмде хwә, ле Хwәде
әw данә ве йәке*. Ле бәле әw
гöман һәбу, 21 кö ә’фьрине хwә-
ха жи жь wе хöламтийа п’уч’
аза бьн у т’әви азайи у р’умәта
зар’ед Хwәде бьн. 22 Чьмки әм
заньн кö һ’әму ә’фьрин һ’әта
ньһа бь һәвр’а дькьнә зарә-зар
у мина еша к’öлфәте[ф] дьк’ьши-
ньн. 23 У нә т’әне ә’фьрин, ле
әм хwәха жи, кö мә чаwа бәре[ф]
дәрәмәта пешьн* Р’öһ’е Пироз
станд, нава хwәда зарә-зар ьн
у wе һивийе нә, һ’әта әм һәqе
лаwтийа Хwәде бьстиньн, аwа
готи әм бьгьһижьнә азайийа
qальбе хwә**. 24 Бәле ве гöмане-
да әм хьлаз бун. Ле әw гöмана
кö те дитьне, әw нә гöман ә,
чьмки йәк чаwа дькарә гöмана
wи тьшти бә, к’ижан ль бәр
ч’ә’ва йә? 25 Ле һәгәр гöмана
мә ль тьште нәдити йә, әм бь
сәбьре һивийе бьминьн.
26 Öса жи Р’öһ’е[ф] Пироз те
һәwара бет’аqәтийа мә, чьмки

* 8:15-17 Галати 4:5-7.
* 8:18 Аһа жи те фә’мкьрьне: «Нава мәда».
* 8:20 Дәстпебун 3:17.
* 8:23 Аһа те фә’мкьрьне: «Хwәде чаwа п’ешк’еша пешьн Р’öһ’е Пироз дьдә» йан жи: «Р’öһ’е Пироз чаwа бәре дәрәмәта Хwәдейә пешьнә кö Хwәде дьдә баwәрмәнд дьстиньн».
** 8:23 Корьнт’и II, 5:1-4.

әм ньзаньн гәрәке чаwа дöа
бькьн*, ле Р'öһ'е Пироз Хwәха
бь готьнед к'әсәрә найенә сәр
зар-зьмана, бона мә лава-нав-
четийе дькә. 27 У Йе дьла ә'нәнә
дькә занә фькьра Р'öһ'е Пироз
чь йә, чьмки Әw wәкә qьрара
Хwәде бона мәрьвед Хwәде
лава-навчетийе дькә.

28 Әм заньн кö һәр тьштида
Хwәде дькә кö wанр'а ббә
qәнщи, йед кö Wи һ'ьз дькьн*
у ль гора qаз-qöдрәта Wи га-
зикьри нә. 29 Чьмки Хwәде
к'ижан пешда бьжартьн, әw жи
пешда к'ьфш кьрьн, кö бьбьнә
мина Кöр'е Wи, wәки Иса нава
гәләк хушк-бьрада ньхöри бә.
30 К'ижан пешда к'ьфш кьрьн,
гази wан жи кьр у гази к'ижа-
на кьр, әw жи бесущ кьрьн у
к'ижан бесущ кьрьн, әw жи
хwәйир'умәт кьрьн.

Һ'ьзкьрьна Хwәде: Һәгәр Иса йар ә, к'и wе нәйар бә?

31 Аwа әм чь бежьн бона ван
тьшта? Һәгәр Хwәде пьшта мә
йә, к'и дькарә мьqабьли мә бә?
32 Әwе кö һ'әйфа Wи Кöр'е Wи
нәһат, ле бона мә һ'әмуйа да
дәр, иди wе чаwа һәр тьшти
т'әви Wи п'ешк'еши мә нәкә?
33 К'и дькарә бьжартийед Хwәде
гöнәк'ар кә? Хwәде йә, кö wан
бесущ дькә. 34 К'и дькарә wан
нәһәq кә? Мәсиһ Иса йә кö бона
wан мьр, ле бәле жь мьрьне р'абу
жи у к'еләка[ф] Хwәдейә р'асте
йә, бона мә лава-навчетийе
дькә. 35 Чь wе бькарьбә мә жь
wе һ'ьзкьрьна Мәсиһ бьqә-
тинә? Дәрд-кöл, тә'ли-тәнги,
зерандьн, хәлайи-щәлайи,
бесьт'ари, qәдә-бәла йан шур?
36 Чаwа ньвисар ә:

«Бона Тә әм һәр р'ож бәр
мьрьне нә,
мина пәза сәржекьрьне һ'ә-
саб дьбьн»*.

37 Ле әм нава ван һ'әму тьшта-
да һе зедә сәрдьк'әвьн, бь сайа
Әwи кö әм һ'ьз кьрьн. 38 Чьмки
әз ә'сәйи заньм кö нә мьрьн,
нә жийин, нә мьлйак'әт[ф], нә
шәхсәк, нә тьштед һазьр, нә

* 8:26 Аһа жи те фә'мкьрьне: «Бона чь дöа бькьн».
* 8:28 Нав һьнәк дәстньвисарада аһа йә: «Әм заньн кö һәр тьшт wанр'а дьбьнә qәнщи йед кö Хwәде һ'ьз дькьн».
* 8:36 Зәбур 44:22.
* 8:39 Аһа жи те фә'мкьрьне: «Нә бьльндайи, нә к'урайи».

тьштед wе бен, нә т’ö qәwат,
39 нә йед жорьн, нә йед жерьн*
у нә жи ә’фьринәки майин дь-
карә мә жь h’ьзкырьна Хwәде
бьqәтинә, йа кö бь дәсте Хöдан
Мәсиh Иса п’ара мә к’әтийә.

Хwәде у мьләте wи щьhуйе бьжарти

9 1 Әз бь Мәсиh бе хельф
р’аст дьбежьм у исафа[ф]
мьн жи бь сайа Р’öh’е Пироз
мьнр’а шә’дәтийе дьдә, 2 кö
әз гәләки бәр хwә дьк’әвьм у
кöла дьле мьн жи к’ур ә. 3 Чьм-
ки мьн хwәха дьхwәст ньфьр’
ль мьн бьбуйа, т’ела мьн жь
Мәсиh бьqәтийа, бона мьләте
мьни жь хун-гоште мьн, 4 кö
исраели[ф] нә. Ль wан дьк’әвә
бьбьнә лаwед Хwәде, Хwәде
р’умәта Хwә нишани wан да,
пәйман[ф] т’әви wан гьредан,
qанунед Хwәданә wан у кьрьнә
хwәйед h’әбандьн у созед да-
йи*. 5 Кал-бав жи жь wан ьн у
Мәсиh жи алийе хун у гоштда
жь нав wан hат, кö сәр h’әму-
йар’а Хwәдейе h’әта-h’әтайейи
hежайи шькьрийе йә. Амин.
6 Ле бәле наqәwьмә кö созе
Хwәде хельф дәре, чьмки нә кö
әw h’әму нә исраели, йед кö жь
Исраел дьне к’әтьнә 7 у нә жи
h’әмуйед жь бәдәна Бьраhим
бунә зар’ед wийә hәq-h’әлал
ьн, ле hатийә готьне: «Зöр’әта
тәйе Исhаqда[ф] бе навкьрьне»*.
8 Аwа готи зар’ед Хwәде нә әw
ьн, йед кö жь бәдәна т’әби-
йәти нә, ле зар’ед создайи wе
зöр’әт бенә h’әсабе. 9 Чьмки
созе готи әв бу: «Саләкә дьн
ви чахи әзе ль сәр тәда бем у
кöр’әке Сәрайер’а бьбә»*. 10 Ле
нә т’әне әв бу, Р’евека[ф] жи бь дö
кöр’а жь бавәки h’әмлә дәрк’әт,
аwа готи жь баве мә Исhаq.
11-12 Гава кöр’ьк hе нәбьбун,
hе qәнщи-хьраби нәкьрьбун,
Р’евекайер’а hатә готьне: «Йе
мәзьн wе хöламтийе ль йе бь-
ч’ук бькә».* Әв йәк бу, wәки
qьрара Хwәде wәкә бьжартьна
Wи дәре, нә кö кьрава гьредайи
бә, ле ль гора газийа Хwәде бә.

* 9:4 Бь йунани хәбәр бь хәбәр аhа йә: «Ль wан дьк’әвә бьбьнә зар’ед Хwәде, хwәйед р’умәт, пәймана, Qануна дайи, h’әбандьн у созед дайи».
* 9:7 Дәстпебун 21:12.
* 9:9 Дәстпебун 18:10, 14.
* 9:11-12 Дәстпебун 25:23.

13 Чаwа ньвисар ә: «Мьн Аqуб[ф]
h’ъз кьр, ле жь Әсаw[ф] чум»*.
14 Әм иди чь бежьн? Гәло
нәhәqийа Хwәде hәйә? На хер!
15 Чьмки Мусар’а дьбежә: «Әз
к’ижани бемә р’ә’ме, Әзе бемә
р’ә’ме у дьле Мьн сәр к’е бь-
шәwьтә, wе бьшәwьтә»*. **16** Әв
йәк иди нә жь хwәстьн йан
хирәта мерьв ә, ле жь р’ә’ма
Хwәде йә. **17** Чьмки ньвисара
пироз Фьрәwьнр’а[ф] дьбежә:
«Бона wе йәке Мьн тö кьри
п’адша, wәки qәwата Хwә бь
тә бьдьмә к’ьфше у наве Мьн
т’әмамийа дьнйайеда бе го-
тьне»*. **18** Аwа Хwәде к’ижана
дьхwазә те р’ә’ме у к’ижана
дьхwазә wан сәрh’ьшк дькә.

Һерс у р’ә’ма Хwәде

19 Кö öса йә те мьнр’а бежи:
«Ле иди чьма Хwәде мә нәhәq
дькә? К’и дькарә ль бәр qьра-
ра Wи р’абә?» **20** Ле тö к’и йи,
ә’вдо, кö ль бәр готьна Хwә-
де р’адьби? Гәло щер’ дькарә
щер’кәрр’а бежә: «Тә чьма әз
аhа чекьрьмә?»* **21** Чьма h’öкöме
щер’кәр сәр ахе т’öнә кö жь wе
h’әр’ийа стьрайи hьн дәрданед[ф]
бона р’умәте чекә, hьн жи бона
бер’умәте? **22** Ле чь ве йәкер’а
hәйә, hәгәр Хwәде хwәст бәри
к’ьфшкьрьна hерс у qәwата Хwә,
бь думька дьреж гәләки сәбьра
Хwә ль wан дәрданед hежайи
hерсе бинә, йед кö öндабунер’а
hазьр сәкьни нә?* **23** Wи әв йәк
кьр, wәки дәwләмәндтийа р’у-
мәта Хwә wан дәрданар’а бьдә
к’ьфше, йед кö бунә хwәйе ве
р’ә’ме, к’ижан кö Wи пеш-
да hазьр кьрьбун, wәки әw
т’әви р’умәта Wи бьбуна. **24** У
әw дәрданед газикьри әм ьн,
нә кö т’әне жь щьhуйа, ле жь
нәщьhуйа жи, **25** чаwа к’ьтеба
Һосейада Әw дьбежә:

> «Щьмә’та кö нә щьмә’та Мьн
> ә, Әзе бежьме: ‹Щьмә’та
> Мьн›

---

* 9:13 Малахи 1:2-3.
* 9:15 Дәрк’әтьн 33:19.
* 9:17 Дәрк’әтьн 9:16.
* 9:20 Ишайа 29:16; 45:9.
* 9:22 Аhа жи те фә’мкьрьне: «Ле чь ве йәкер’а hәйә, hәгәр Хwәде бь думька дьреж ль wан дәрдана сәбьр дькә, к’ижан hежайи wе hерсе нә у öндабунер’а hазьр сәкьни нә, чьмки Wи хwәст hерса Хwә бьдә к’ьфше у qәwата Хwә wанва ә’йан кә?»

у йа нә дәлал Әзе бежьме:
‹Дәлал›»*.
26 У «wе дәра кӧ wанр’а ḣатә
готьне: ‹Ḣун нә щьмә’та
Мьн ьн›,
ḣәма ль wьр жи әwе лаwед
Хwәдейе сах бенә готьне»*.
27 Ишайа[ф] жи бона Исраел дькә
гази дьбежә:
«Ḣәгәр ḣ’әсабе зар’ед Исраел
wәкә qума бә’ре бә, т’әне
ḣьнәк wе же хьлаз бә.
28 Чьмки Хӧдан wе кьн у кӧрт
зутьре диwана дьне бькә».*
29 У чаwа Ишайа бәри ве йәке
гот: «Ḣәгәр Хӧдане Зор мәр’а
зӧр’әт нәḣьшта, әме бьк’әтана
р’ожа Содоме[ф] у бьбуна мина
Гоморайе»**.

Исраел у Мьзгини

30 Әм иди чь бежьн? Нәщь-
ḣуйед кӧ пәй р’астḣ’әсаббуне
нәдьчун, гьḣиштьнә р’астḣ’ә-
саббуне, wе р’астḣ’әсаббуна жь
баwәрийе, 31 ле Исраел кӧ пәй
Qануне дьчу кӧ р’аст бе ḣ’әсабе,
нәгьḣиштә wе йәке. 32 Чьма?
Чьмки әw нә кӧ бь баwәрийе
бу, ле бь кьред хwә. У әw сәр
кәвьре льк’ӧмандьнеда к’әт
ḣол бу, 33 чаwа ньвисар ә:
«Ва Әз кәвьрәки льк’ӧман-
дьне Сийонеда[ф] датиньм,
зьнарәки же ḣолбуне
ле ḣәр кәсе кӧ баwәрийа
хwә Wи бинә, wе шәрми
нәбә»*.

10 1 Хушк-бьрано! Дӧа у хwәс-
тьна дьле мьн жь Хwәде
бона хьлазбуна Исраеле йә. 2 Әз
шә’де wана мә, кӧ әw ḣьндава
Хwәдеда хwәйихирәт ьн, ле әв
йәк бе занәбун ә. 3 Wана фә’м
нәкьр, кӧ Хwәде чаwа мерьв р’аст
ḣ’әсаб дькә, хwәстьн бь щур’е
хwә ḣ’име ḣәqийе дайньн у ль
бәр ḣәqийа Хwәде та нәбун.
4 Чьмки бь Мәсиḣ Qанун сәр
ḣәвда ḣат, кӧ ḣәр баwәрмәнд
бь wи р’аст бе ḣ’әсабе.

Ḣәр кәс дькарә хьлаз бә

5 Бона wе р’астḣ’әсаббуна жь
Qануне Муса аḣа дьньвисә:

---

* 9:25 Ḣосәйа 2:23.
* 9:26 Ḣосәйа 1:10.
* 9:27-28 Ишайа 10:22-23.
* 9:29 Ишайа 1:9.
** 9:29 Дәстпебун 19.
* 9:33 Ишайа 8:14; 28:16.

«Мәрьве кӧ Qануне бьqәдинә,
бь wе жи әwе бьжи»*. 6 Ле р'аст-
һ'әсаббуна кӧ жь баwәрийе йә,
аһа дьбежә: «Дьле хwәда нәбе-
жә: К'е wе р'абә ә'змен?»* (аwа
готи Мәсиһ жорда бинә), 7 йан:
«К'е wе һәр'ә дийаре мьрийа?»*
(аwа готи Мәсиһ жь нава мьри-
йа дәрхә). 8 Ле бәле ньвисар чь
дьбежә? «Хәбәра Хwәде ль щәм
тә йә, ль сәр заре тә йә у дьле
тәда йә»*, (аwа готи әw хәбәра
баwәрийе, йа кӧ әм даннасин
дькьн). 9 Һәгәр тӧ бь дәве хwә
иqрар[ф] бьки, кӧ Иса Хӧдан ә
у дьле хwәда баwәр бьки, кӧ
Хwәде Әw жь нава мьрийа р'а-
кьрийә, те хьлаз би. 10 Чьмки
бь дьл йәк баwәр дькә, р'аст
те һ'әсабе у бь дәв иqрар дькә,
хьлаз дьбә. 11 Чаwа ньвисар
дьбежә: «Һәр кәсе кӧ баwә-
рийа хwә Wи бинә, wе шәрми
нәбә»*. 12 Ль вьр фьрqи т'ӧнә
нава щьһу у нәщьһуйада, чьмки
Хӧдане һ'әмуйа йәк ә, һьндава
wан һ'әмуйада жи мәр'д ә, к'и-
жанед гази Wи дькьн. 13 Чьмки
ньвисар дьбежә: «К'и гази наве
Хӧдан кә, wе хьлаз бә»*.

Qӧсура Исраеле

14 Ле wе чаwа гази Wи кьн,
һәгәр баwәрийа хwә Wи нә-
анинә? Йан wе чаwа баwәрийа
хwә Wи биньн, һәгәр бона Wи
нәбьһистьнә? Йан wе чаwа бь-
бьһен, һәгәр хәбәр даннасин
нәбә? 15 Йан wе чаwа хәбәре
даннасин кьн, һәгәр нәйе-
нә шандьне? Чаwа ньвисар ә:
«Чьqаси һ'әwас ьн гавед йед
мьзгиниийа хере дьдьн!»*

16 Ле һ'әмуйа гӧр'а Мьзгиниийе
нәкьр, чьмки Ишайа дьбежә:
«Хӧдан, к'е әw готьна кӧ мә гот
баwәр кьр?»* 17 Аwа баwәри жь
бьһистьне те у бьһистьн жи жь
готьнед бона Мәсиһ.

18 Ле бәле әз дьпьрсьм: Гәло
wана нә бьһист? Наqәwьмә.
Чьмки ньвисар ә:

* 10:5 Qануна К'аһинтийе 18:5.
* 10:6 Qануна Дӧщари 30:12.
* 10:7 Qануна Дӧщари 30:13.
* 10:8 Qануна Дӧщари 30:14.
* 10:11 Ишайа 28:16.
* 10:13 Йоел 2:32.
* 10:15 Ишайа 52:7.
* 10:16 Ишайа 53:1.

«Дәнге wан т’әмамийа ә’р-
де һьлда у хәбәра wан ль
qӧлбед дьнйайе бәла бу»*.
19 Әз диса дьпьрсьм: Гәло Исра-
ел пе нәһ’әсийа? Пешийе Муса
дьбежә:
«Әзе бь мьләте нә мьләт
һелана бьдьмә wә
у бь мьләтәки бефә’м һерса
wә р’акьм»*.
20 У Ишайа мерк’ими дьбежә:
«Әз wанва дәрк’әтьм, к’и-
жан ль Мьн нәдьгәр’ийан
у Әз wанва ә’йан бум, к’и-
жана бона Мьн нәдьпьр-
син»*.
21 Ле бәле бона Исраеле дь-
бежә: «Т’әмамийа р’оже Мьн
дәсте Хwә дьрежи мьләтәки
сәрһ’ьшк у хwәсәрихwә кьр»*.

Р’ә’ма Хwәде һьндава мьләте Wи Исраеледа

11 1 Аwа әз дьпьрсьм: Гәло
Хwәде дәст жь щьмә’та
Хwә кьр? На хер! Әз хwәха жи
исраели мә, жь зӧр’әта Бьраһим
ьм, жь qәбила Бьнйамин[ф]*.
2 Хwәде дәст жь щьмә’та Хwә
нәкьр, к’ижан пешда бьжарть-
бу. Йан һун ньзаньн сәрһатийа
Елйасда[ф] ньвисар чь дьбежә
чаwа, wи шькийате[ф] Исраеле
ль Хwәде дькьр дьгот? 3 «Хӧдан,
п’ехәмбәред Тә кӧштьн, гори-
гәһед[ф] Тә хьраб кьрьн, т’әне әз
мамә у пәй мьн жи к’әтьнә кӧ
бькӧжьн»*. 4 Ле щаба Хwәде чь
бу? «Мьн Хwәр’а һ’әфт һ’әзар
мәри хwәй кьрьнә, йед кӧ ль
бәр Баә’л[ф] чок нәданә»*. 5 Ӧса
жи ньһа ви зәманида һьнәкә бь
к’әрәма Хwәде бьжарти манә.
6 У һәгәр бь к’әрәме йә, иди
нә жь кьра йә, һәгәр ӧса бу-
йа, к’әрәм иди нәдьбу к’әрәм.
7 Иди чь? Исраел нәгьһиштә
wе чь кӧ дьгәр’ийа, ле йед бь-
жарти гьһиштьне у йед майин
кор бун, 8 чаwа ньвисар ә:
«Хwәде шәвәр’әша кора ани
сәр wан,

* 10:18 Зәбур 19:4.
* 10:19 Qануна Дӧщари 32:21.
* 10:20 Ишайа 65:1.
* 10:21 Ишайа 65:2.
* 11:1 Филипи 3:5.
* 11:3 П’адшати III. 19:10, 14.
* 11:4 П’адшати III, 19:18.

кö бь ч'ə'ва нəбиньн у бь
гöhа нəбьhен, h'əта р'ожа
иройин»*.
9 У Даwьд дьбежə:
«Дə бьра т'əхт-сьфьред wан
ль wан бьбьнə т'ор' у т'ə-
лəк,
qəдə-бəла жи həqe wан бə.
10 Бьра ава р'əш бе сəр ч'ə'вед
wан, нəбиньн
у пышта wан т'ьме тəwийайи
бə».*
11 Аwа əз дьпьрсьм: Гəло əw
жь р'е дəрк'əтьн, кö öнда бьн?
На хер! Ле нəhəqийа wан бу
сəбəбе хьлазбуна нəщьhуйа, кö
позе wан жи бышəwьтə. 12 Һəгəр
нəhəqийа wан бу сəбəб кö дьн-
йа дəwлəти бə у к'əтьна wан бу
сəбəб кö нəщьhу дəwлəти бьн,
ле we he чьqас к'ар бə гава т'ə-
мамийа wан хьлаз бə!

Хьлазбуна нəщьhуйа

13 Ньhа əз wə нəщьhуйар'а
дьбежьм: Бəле əз шандийе нə-
щьhуйа мə, qöльхе хwə бьльнд
дькьм, 14 бəлки бькарьбьм позе
йед жь хун у гоште хwə бьдь-
мə шəwате у жь wан hьнəка
жи хьлаз кьм. 15 Чьмки həгəр
т'əхсирбуна[ф] wан бу сəбəбе ль-
həвhатьна дьнйайе т'əви Хwəде,
иди ле qəбулбуна wане бьбə
чь, həгəр нə сахбуна мьрийа?
16 Һəгəр гьрька həвир, чаwа
бəре[ф] дəрəмəта пешьн Хwəдер'а
дайи h'əлал ə, кö öса йə т'əма-
мийа шкəве пева h'əлал ə*. У
həгəр р'аw пироз ьн, ч'ьqьл жи
пер'а пироз ьн. 17 Һəгəр жь wан
ч'ьqьла hьнəк шкəстьн, ле тö,
нəщьhу дара зəйт'унейə бəйани
буйи, дəwса wан hати сəрва-
кьрьне у т'əви qьнйата р'аwед
зəйт'уне буйи, 18 тö дьле хwə ль
wан ч'ьqьлед шкəсти ша нəкə. Ле
həгəр дьле хwə ша ки, бир бинə,
wəки нə кö тə р'аw жор гьртьнə,
ле р'аwа тö гьртийи. 19 Иди те
бежи: «Ч'ьqьл шкəстьн, wəки
əз бемə сəрвакьрьне». 20 Р'аст
ə. Əwана жь дəст нəбаwəрийе
шкəстьн у тə бь баwəрийе h'им
гьрт. К'öбар нəбə, ле бьтьрсə.
21 Чьмки həгəр h'əйфа Хwəде
ч'ьqьлед бьнйат'и нəhат, h'əйфа
Wи we тə жи нəйе. 22 Аwа дина
хwə бьдə ширьнайи у h'ьшкийа
Хwəде, Əw h'ьшк ə hьндава жь

* 11:8 Qануна Дöщари 29:4; Ишайа 29:10.
* 11:9-10 Зəбур 69:22-23.
* 11:16 Жьмар 15:19, 20.

р'ек'этийада у ширьн ә һьндава
тәда, һәгәр нава ширьнайийе-
да бьмини. Ле һәгәр на, те жи
бейи бьр'ине. 23 Ле һәгәр щьһу
нава нәбаwәрийеда нәминьн,
we бенә сәрвакьрьне, чьмки
Хwәде диса дькарә wан сәрва-
кә. 24 Чьмки һәгәр тӧ, нәщьһу
wәки бьнйат'а хwәда ч'ьqьле
зәйт'уна бәйани буйи у һати
бьр'ин, сәр we зәйт'уна qәнщә
нә жь бьнйат'а хwә һати сәрва-
кьрьне, ле һе чьqас р'ьһ'әт әwe
кӧ ч'ьqьлед бьнйат'и нә, we сәр
зәйт'уна хwә бенә сәрвакьрьне.

Р'ә'ма Хwәдейә
һьндава һ'әмуйада

25 Әз нахwазьм хушк-бьрано,
кӧ һун һаш жь ве сӧр'е т'ӧнә-
бьн, кӧ һун хwә дәwса зана
данәйньн. П'арәкә мьләте
Исраеле we сәрһ'ьшк бьминә,
һ'әта һ'әсабе wан нәщьһуйед
кӧ we хьлаз бьн т'әмам бә. 26 Бь
ви аwайи т'әмамийа Исраеле
we хьлаз бә, чаwа ньвисар ә:

«Азакьр we жь Сийоне бе
у бехwәдетийе жь Аqуб дур
хә.
27 У әв ә пәймана Мьнә т'әви
wан,
гава Әз гӧнед wан һьлдьм»*.

28 Мьзгинийе кӧ дьньһер'и,
әwана дьжмьн ьн бона хатьре
wә, ле бьжартьне кӧ дьньһер'и,
әwана һ'ьзкьри нә, бона хатьре
кал-бавед wан. 29 Чьмки Хwәде
к'ижана дьбьжерә у п'ешк'еша
дьдә к'е, we йәкеда нә п'ошман
ә. 30 Чаwа wә жи wәхтәке гӧһ-
дарийа Хwәде нәдькьр, ле ньһа
бь нәгӧһдарийа wана wә р'ә'м
дит, 31 ӧса жи әwана ньһа бунә
нәгӧһдар, wәки бь р'ә'мдить-
на wә әw жи р'ә'ме бьбиньн.
32 Чьмки Хwәде һ'әму кьрьнә
гьртийед нәгӧһдарийе, wәки
һ'әмуйа жи бе р'ә'ме.

Пәсьндайина
занәбуна Хwәде

33 Чьqаси к'ур ьн дәwләмәнд-
ти, сәрwахтиᶲ у занәбуна Хwә-
де! Qьраред Wи чьqаси жь
һ'ьш-аqьла дур ьн у кәс сәрә-
дәрийе жь р'ийед Wи накә!*
34 Чаwа ньвисар ә:

«К'е нета Хӧдан пе һ'әсийа?
Йан к'е бу ширәтк'аре Wи?*

* 11:27 Ишайа 59:20-21; 27:9.
* 11:33 Ишайа 55:8-9.
* 11:34 Ишайа 40:13; Йерәмийа 23:18.

35 Йан к’е пешда тьштәк дайә
Wи,
wәки Әw диса ль wан вәгә-
р’инә?»*
36 Чьмки һәр тьшт жь Wи, бь
Wи у бона Wи нә. Шькьр жь
Wир’а һ’әта-һ’әтайе. Амин*.

Qӧрбанед[ф] сахә дӧрӧфкьри

12 1 Awa әз һиви жь wә
дькьм хушк-бьрано,
бона we дьлшәwатийа Xwә-
де, qальбе xwә дийари Xwәде
кьн, чаwa qӧрбанәкә[ф] сахә
дӧрӧфкьри, ль Wи qәбул, йа
кӧ һ’әбандьна wәйә р’ӧһ’ани*
йә. 2 У нәк’әвьнә кьрасе бәнде
ве дьнйайе, ле бь нубуйина
һ’ьше xwә wәрьнә гӧһастьне,
wәки бьзаньбьн чь йә qьрара
Xwәде, кӧ qәнщи, xwәши у
к’амьли йә.
3 Әз бь we к’әрәма кӧ Xwәде
да мьн, wә һәр кәсир’а дьбе-
жьм: Чьqас жь wә дьк’әвә, жь
we зедәтьр нәфькьрьн, ле сәр
xwә бьн, бьра һәр кәс wәкә we
баwәрийа кӧ Xwәде п’арәвә-
кьр, бьфькьрә. 4 Чаwa qальбе
мәда гәләк әндәм һәнә у һ’әму
әндәм кьрәки накьн*, 5 ӧса
жи әм гәләк ьн, ле йәктийа
Мәсиһда әм бәдәнәк ьн у һәр
кәс жь мә әндәмед һәв ьн.
6 Awa анәгори we к’әрәма мәр’а
һатийә дайине, п’ешк’ешед
xwәйә щур’ә-щур’ә бьдьнә
хәбате. Һәгәр п’ешк’еша п’е-
хәмбәртийе[ф] йә, бьра wәкә we
чапа баwәрийе бьдьнә хәбате,
7 һәгәр хьзмәтк’ари йә, бьра
нава хьзмәтк’арийеда бьн,
һәгәр һинкьрьн ә, бьра пәй
һинкьрьне бьн, 8 йе дьл дьдә
мерьв, бьра ль пәй we йәке
бә, әwe п’арәвәдькә, бьра бь
мәр’дани бькә, әwe сәрwер ә,
бьра хирәт бә, әwe qәнщийе
дькә, бьра бь әшq у ша бькә.
9 Һ’ьзкьрьна wә һ’ьләк’ари
нибә, жь хьрабийе зьвер бьн,
xwә ль qәнщийе бьгьрьн. 10 Һ’ьз-
кьрьнеда чаwa хушк-бьра сәр
һәв шәwат бьн, qәдьркьрьнеда
жь һәвдӧ дәрбазтьр бьн, 11 хи-
рәтеда xwәр’анәдити нибьн,

* 11:35 Ибо 41:11.
* 11:36 Корьнт’и I, 8:6.
* 12:1 Аһа жи те фә’мкьрьне: «Һ’әбандьна wәйә р’аст», йан «Һ’әбан-
дьна wәйә т’әбийәти».
* 12:4-8 Корьнт’и I, 12:4-12.

р’öh’е хwəда* алав дьн, хьз-
мəтк’арийа Хöдан бькьн, 12 бь
гöмане ша бьн, тəнгасийада
сəбьр кьн, həр гав дöа бькьн,
13 дəсте хwə дьрежи щьмə’та
Хwəдейə дəсттəнг кьн, пəй
меванh’ьзийе бьн.

14 Йе wə дьзериньн hун дöа
wан бькьн, бəле дöа бькьн у
ньфьр’а ль wан нəкьн*. 15 Т’əви
йед ша дьбьн ша бьн у т’əви йед
дьгьрин бьгьрин. 16 Фькьра wə
həр кəси hьндава həвда йək бə,
к’öбар-бабах нибьн, ле т’əви
п’əришана ньмьз бьн, хwə
дəwса зана данəйньн*.

17 Жь бəр хьрабийева хьра-
бийе ль т’ö кəси нəкьн. Чь ль
бəр ч’ə’ве h’əму мəрьва qəнщ
ə, wе бькьн. 18 Чьqас жь дəст
wə те, т’əви h’əму мəрьва ə’дь-
лайийеда бьн. 19 Һ’əйфе hьл-
нəдьн, дəлално, ле щи бьдьнə
hерса Хwəде, чьмки ньвисар
ə: «Һ’əйфhьлдан дəсте Мьн
ə, Əзе h’əйфе hьлиньм, Хöдан
дьбежə»*. 20 Ле бəле əв жи hə-
йə: «Һəгəр дьжмьне тə бьр’чи
йə, нен бьде у həгəр т’и йə,
аве бьде, чьмки тö бь ве йəке
пьриске егьр сəр сəре wи т’оп
дьки»*. 21 Нəhелə хьраби сəр
тə к’əвə, ле бь qəнщийе тö сəр
хьрабийе к’əвə.

Һəлəqəтийа баwəрмəнда т’əви сəрwер у h’öкöмəтед ве дьне

13 1 Һəр мəрьвək бьра гö-
р’а wан h’öкöмəтийада
бə, кö сəр wир’а нə, чьмки т’ö
h’öкöмəти бейи дəстура Хwə-
де т’öнə у əwе кö həнə жи, жь
Хwəдеда нə. 2 Аwа к’и кö бəр
h’öкöмəтийе р’адьбə, əw бəр
ə’мьре Хwəде р’адьбə у əwе кö
р’адьбьн, диwана Хwəде сəр
хwəда тиньн. 3 Чьмки сəрдар
йед qəнщийе дькьн натьрси-
ньн, ле йед хьрабийе. Тö дь-
хwази жь h’öкöмəте нəтьрси?
Хwə ль qəнщийе бьгьрə, те
бьби ширьне wе. 4 Чьмки əw
хьзмəтк’аре Хwəде йə бона
qəнщийед тə. Ле həгəр хwə
ль хьрабийе бьгьри, же бь-
тьрсə, чьмки wи бадиhəwa[ф]

* 12:11 Аhа жи те фə’мкьрьне: «Бь Р’öh’е Хwəде алав дьн».
* 12:14 Мəтта 5:44.
* 12:16 Готьнед Сьлеман 3:7.
* 12:19 Qануна Дöщари 32:35.
* 12:20 Готьнед Сьлеман 25:21, 22.

шур гъренәдайә. Әw хьзмәт-
к’аре Хwәде йә, кö һерса Wи
сәр wанда бър’ежә, к’ижанед
кö хьрабийе дькьн. 5 Ләма әм
гәрәке гöра һ’öкöмәтада бьн,
нә т’әне wәки әм ль бәр һерсе
нәк’әвьн, ле бәле wәки исафа
мә жи дьле мә р’ьһ’әт бьһелә.
6 Бона ве йәке жи һун хәрщ
жи дьдьн, чьмки әw хöламед
Хwәде нә, борщдаред хәрщ-
стандьне нә*. 7 Аwа к’ер’а чь
дьк’әвә, ль wан вәгәр’иньн,
к’ер’а хәрщ дьк’әвә, хәрщ бь-
дьне, к’ер’а сәләф дьк’әвьн,
сәләфа бьдьне, жь к’е гәрәке
бьтьрсьн, бьтьрсьн, к’ер’а qәдьр
дьк’әвә, qәдьре wи бьгьрьн.

Һ’ъзкьрьна һьндава һәвда

8 Т’ö тьштида дәйндаре т’ö
кәси нәминьн, пештьри ль һәв
һ’ъзкьрьне, чьмки к’и кö һәвале
хwә һ’ъз дькә, т’әмамийа Qану-
не дьqәдинә. 9 Әв т’әмийед кö
һәнә: «Зьнийе нәкә, нәкöжә,
нәдьзә, дьлһавьжийе нәкә»* у
һәр чь т’әмийед кö һәнә, дьк’ә-
вьнә нава ве готьне: «Һәвале
хwә wәкә хwә һ’ъз бькә»**.
10 Һ’ъзкьрьн хьрабийе ль һәвале
хwә накә. Аwа һ’ъзкьрьн сәре
Qануне дьгьрә.
11 Ве йәке бькьн, чьмки һун
заньн әв чь зәман ә. Ньһа иди
wәхт ә һун жь хәwе һ’ьшйар
бьн, чьмки ньһа хьлазбун һе
незики мә йә, нә кö һьнге га-
ва мә баwәр кьр. 12 Шәв гәләк
чуйә, сьбәһ незик буйә, аwа
кьред тә’ристанийе әм жь хwә
дур хьн у ч’әкед р’онайийе сәр
хwәва кьн. 13 Öса бьжин чаwа
р’онайа р’оже, бе куч’ъксан-
тийе, сәрхwәшийе, бенаму-
сийе, һ’әрамийе, шәр’удийе
у һ’әвсудийе. 14 Ле Хöдан Иса
Мәсиһ ль хwә бькьн мәрт’ал
у гöһ нәдьнә wан хwәстьнед
бьнйат’а хwәйә мәрьвайи.

Лома ль бърайе хwә нәкә

14 1 Әwе кö баwәрийеда сьст
ә, qәбул кьн, ле нә кö
бона бир-баwәрийа wи жер’а
бьк’әвьнә дә’wе. 2 Йәк баwәр
дькә, кö һәр тьшти дькарә
бьхwә, ле йе сьст ә, т’әне п’ьн-
щар’е дьхwә. 3 Әwе кö дьхwә,
бьра йе нахwә беһöрмәт нәкә

* 13:6 Мәтта 22:21.
* 13:9 Дәрк’әтьн 20:13-15, 17; Qануна Дöщари 5:17-19, 21.
** 13:9 Qануна К’аһинтийе 19:18.

у әwe кö нахwә, бьра лома йе
дьхwә нәкә, чьмки Хwәде әw
qәбул кьрийә. 4 Тö к’и йи кö
лома хöламе хәлqе дьки? Һәгәр
сәкьни бә йан к’әти бә, әw ише
Хwәйе wи йә. Ле we бьсәкьнә,
чьмки Хöдан дькарә wи бьдә
сәкьнандьне.

5 Йәк р’ожәке сәр р’оже дьн-
р’а дьгьрә, йәк жи һ’әму р’ожа
wәкә һәв дьгьрә. Бьра һәр кәс
фә’мина хwәда баwәр бә. 6 К’е
р’ожәке хwәр’а ә’зиз һ’әсаб
дькә, бона Хöдан ә’зиз һ’әсаб
дькә, öса жи әwe дьхwә бона
Хöдан дьхwә, чьмки шькьри-
йе дьдә Хwәде. У йе нахwә жи
бона Хöдан нахwә у шькьрийе
дьдә Хwәде. 7 Жь мә тö кәс
бона хwә нажи у т’ö кәс жи
бона хwә намьрә. 8 Һәгәр әм
дьжин, бона Хöдан дьжин у
һәгәр әм дьмьрьн бона Хöдан
дьмьрьн. Аwa һәгәр әм бьжин
йан бьмьрьн, п’ара Хöдан ьн.
9 Бона ве йәке жи Мәсиһ мьр
у сах бу, wәки һьн һ’öкöми
сәр мьрийа бькә, һьн жи сәр
зендийа. 10 Иди тö чьма лома
бьре хwә дьки? Йан тö чьма
бьре хwә беһöрмәт дьки? Әм
һ’әмуйе жи ль бәр диwана
Хwәде бьсәкьньн*. 11 Чьмки
ньвисар ә: «Әз сахийа Хwә кьм,
Хöдан дьбежә, кö һәр чок we
ль бәр Мьн бьтәwә у һәр кәсе
бежә: ‹Тö йи Хwәде›»*. 12 Аwа
жь мә һәр кәсе бона хwә щабе
ль бәр Хwәде бьдә.

Бьре хwә п’ьшк[ф] нәкә

13 Дә иди әм лома һәвдö нә-
кьн, ле һун хwәр’а бьдьнә бәр
һ’әсаба, чаwа бькьн кö ньг
нәдьнә ль бәр бьра, кö нә-
льк’öмьн йан п’ьшк[ф] нәбьн.
14 Әз ве йәке заньм у Хöдан
Исада гöман ьм, кö тьштәки
жь хwә һ’әрам[ф] т’öнә, ле бона
wи һ’әрам ә, йе кö һ’әрам һ’ә-
саб дькә. 15 Һәгәр бь хwарьна
хwә тö дьле бьре хwә жь хwә
дьһели, иди жийина тә нә бь
һ’ьзкьрьне йә. Бь хwарьна хwә
wи öнда нәкә, бона к’ижани
Мәсиһ мьр. 16 Бьра әw тьштед
кö тö бона хwә qәнщ дьбини,
нәбә мә’ни кö хьраби бе готьне.
17 Чьмки П’адшатийа[ф] Хwәде
хwарьн у вәхwарьнеда нинә,
ле һәqи, ә’дьлайи у шабунеда
йә, кö дайина Р’öһ’е Пироз ьн.

* 14:10 Корьнт’и II, 5:10.
* 14:11 Ишайа 49:18; 45:23.

18 К’е бь ван хöламтийе Мәсиһ-
р’а дькә, әw ль Хwәде хwәш те
у дьбә ширьне мәрьва.
19 Аwа әм һьндава һәвда сәр
нета ә’дьлайийе у баwәри ава-
кьрьне бьн. 20 Р’уйе хwарьнеда
шьхöле Хwәде хьраб нәкьн.
Һәр тьшт һ’әлал ә, т’әне бона
wи мәрьви нә р’аст ә, йе кö бь
хwарьна хwә дьбә байисе к’ә-
тьна хәлqе. 21 Qәнщ ә нә гошт
бьхwи, нә шәраве вәхwи у нә
жи тьштәки öса бьки, кö бьре
тә бьк’әвә. 22 Тö чаwа баwәр
дьки, бьра нава тә у Хwәдеда
бьминә. Хwәзи ль wи, йе кö
бь ван тьштед кö фә’м дькә
кö р’аст ьн, хwә гöнәк’ар накә.
23 Ле һәгәр йәк дьхwә дöдьлийе
дькә, диwане сәр хwәда тинә,
чьмки бь баwәрийе нахwә. У
һәр тьште кö нә бь баwәрийе
йә, гöнә йә.

Тö ль хәлqе хwәш wәрә, нә кö ль хwә

15 1 Әм кö баwәрийеда qә-
wат ьн, гәрәке бьк’әвьнә
бьн баре сьста, нә кö әм ль хwә
хwәш бен. 2 Бьра жь мә һәр кәс
алийе qәнщийеда ль һәвале
хwә хwәш бе, кö баwәрийеда
бьшьдә. 3 Чьмки Мәсиһ жи нә
кö ль Хwә хwәш һат, ле чаwа
ньвисар ә: «Әw qаред кö ль Тә
дькьн, ль Мьн дькьн»*. 4 Ле чь
кö пешда к’ьтебада һатә ньви-
саре, бона һинбуна мә һатә
ньвисаре, wәки әм бь сәбьре у
wан готьнед ньвисарада кö би-
не дьдьнә бәр мә, хwәйигöман
бьн. 5 Дә бьра Хwәдейе сәбьре
у бина ль бәр һәр кәси бьдә
wә, кö һун һьндава һәвда сәр
нетәке бьн, wәкә нәхш-т’әрзе
Мәсиһ Иса, 6 кö һун һ’әму бь
дьл у зарәки шькьрийе бьдьнә
Хwәдейе Баве Хöдане мә Иса
Мәсиһ.

Мьзгини бона нәщьһуйа

7 Бона ве йәке бона шькь-
рийа Хwәде һәвдö qәбул кьн,
чаwа Мәсиһ әм qәбул кьрьн.
8 Чьмки әз wәр’а дьбежьм, кö
Мәсиһ бу хьзмәтк’аре щьһу-
йа, бона амьнийа Хwәде ә’йан
кә, wәки әw созе кал-бавар’а
һатийә дайине, мак кә 9 у
нәщьһу бона р’ә’ма Wи шь-
кьрийе бьдьнә Хwәде. Чаwа
ньвисар ә:
«Бона ве йәке Әзе нав нәщь-
һуйада пәсьне Тә бьдьм

* 15:3 Зәбур 69:9.

у әшqи наве Тә бьстьрем»*.
10 У диса дьбежә:
«Гәли нәщьһуйа, ша бьн
т'әви мьләте Wи!»*
11 У диса дьбежә:
«Шькьрийе бьдьнә Хӧдан
гәли нәщьһуйа
у пәсьне Wи бьдьн, һ'әму
щьмә'тно»*.
12 Ишайа жи дьбежә:
«Тамарәкә Йеша[ф] wе дәре,
ббә мире нәщьһуйа
у нәщьһу wе гӧмана хwә
бьдьнә сәр Wи»*.
13 Бьра Хwәдейе гӧмане дьле
wә бь шабуне у ә'дьлайиийева
бьк'ьмк'ьминә, бона wе баwә-
рийа wә, wәки гӧмана wә бь
qәwата Р'ӧһ'е Пироз зедә бә.

Хьзмәтк'арийа Паwлосә бона нәщьһуйа

14 Әз хwәха wәда гӧман ьм
хушк-бьрайед мьн, кӧ һун
qәнщийада манә у занәбунева
жи дагьрти нә, дькарьн һәвдӧ
ширәт кьн. 15 Ле аликива мьн
тӧрӧш кьр wәр'а ньвиси, кӧ
wан тьшта бькьмә бира wә,
бона wе к'әрәма кӧ жь Хwә-
деда мьнр'а һатийә дайине,
16 wәки әз нава нәщьһуйада
ббьмә бәрдәстийе Мәсиһ
Иса. Әз нава Мьзгинидайи-
на Хwәдеда мина к'аһинәки[ф]
хьзмәтк'арийе дькьм, кӧ һ'ә-
дибуна[ф] нәщьһуйа qәбул бә, бь
Р'ӧһ'е Пироз бӧһӧрти-жьбарә
бә. 17 Аwа әз дькарьм бь сайа
Мәсиһ Иса пе хьзмәтк'арийа
хwәйә бона Хwәде бьфьр'ьм.
18 Әз тӧрӧш накьм бона тьш-
тәки ӧса хәбәр дьм, пештьри
wан тьштед кӧ Мәсиһ бь дәсте
мьн кьрьнә, бона гӧһдарийа
нәщьһуйа, һәгәр бь хәбәра бә
йан кьра бә, 19 бь qәwата ни-
шана у к'әрәмәта, бь qәwата
Р'ӧһ'е Хwәде. У бь ви аwайи
әз жь Оршәлиме[ф] гьрти һ'әта
Илиркуме гәр'ийам, Мьзгини-
йа Мәсиһва т'ьжи кьр. 20 Мьн
дьщә'данд кӧ wан дәра Мьзги-
нийе даннасин кьм, к'идәред
бона наве Мәсиһ нәһатьбу
бьһистьне, wәки нәбә кӧ әз
сәр һ'име һьнәкед дьн чекьм.
21 Ле бәле чаwа ньвисар ә:

* 15:9 Зәбур 18:49.
* 15:10 Qануна Дӧщари 32:43.
* 15:11 Зәбур 117:1.
* 15:12 Ишайа 11:10.

«К’ижанар’а бона Wи нәhа-
тийә готьне, we бьбиньн
у к’ижана бона Wи нә бь-
hистийә, we бьзаньбьн»*.

Т’ьвдира Пawлосә бона р’омайийа

22 Ләма гәләк щара р’е нәдь-
к’әтә мьн сәр wәда бьhатама.
23 Ле ньhа иди ван алийа щийе
öса т’öнә п’егәh ле нәк’әтьбә у
әв чәнд сал ә әз дькьм бемә щәм
wә, 24 гава hәр’ьмә Спанйайе.
Аwa гöмана мьн hәйә, кö әзе
сәр р’ийа хwә сәрики ль wә хьм
у жь wьр hун мьн вәр’екьн әз
hәр’ьмә Спанйайе, гава бина
мьн hьнәки пе wә дәре. 25 Ле
ньhа әз дьчьмә Оршәлиме, кö
бь к’омәкдайине хьзмәтк’арийа
щьмә’та Хwәде бькьм. 26 Чьмки
хушк-бьрайед Мәкәдонйайе
у Ахайайе бь hәвр’а qайл бун,
кö алик’арике бьдьнә щьмә’-
та Хwәдейә бәләнгаз, йед кö
Оршәлимеда дьминьн. 27 Әw
qайл бун у дәйндаре wан ьн
жи. Чьмки нәщьhуйа алийе
р’öh’анида к’омәк жь щьhуйа
стандьн, гәрәке әw жи алийе
hәбука[ф] дьнеда к’омәке бьдьнә
wан. 28 Аwa пәй ве кьрьнер’а,
гава к’омәка т’опкьри бьгьhи-
ньмә щи, әзе бем щәм wә, жь
wьр дәрбази Спанйайе бьм.
29 Әз заньм гава бемә щәм wә,
әзе бь дәwләмәндтийа дöа-дь-
розгед Мәсиh* бем.

30 Әз hиви жь wә дькьм
хушк-бьрано, бь сайа Хöдане
мә Иса Мәсиh у we h’ьзкьрьна
жь Р’öh’, wәки hун бь дöайед
хwәйә ль бәр Хwәде т’әви шәр’-
к’арийа мьн бьн. 31 Дöа бькьн,
wәки әз жь дәсте wан хьлаз бьм,
йед кö Щьhустанеда[ф] нәбаwәр
ьн у wәки хьзмәтк’арийа мьнә
бона к’омәкдайине Оршәлиме-
да ль щьмә’та Хwәде хwәш бе.
32 У бь ви аwайи әзе бь ә’мьре
Хwәде, бь дьләки ша бемә щәм
wә у hьнәки т’әви wә hеса бьм.
33 Дә бьра Хwәдейе ә’дьлайийе
т’әви wә h’әмуйа бә. Амин.

Сьлавед Пawлосә ахьрийе

16 1 Әз т’әмийа хушка Фой-
бе дьдьмә wә, йа кö бәр-
дәстийа щьвина Кәнхерйайе
дькә. 2 Һун we бь наве Хöдан

---

* 15:21 Ишайа 52:15.

* 15:29 Нав hьнәк дәстньвисарада аhа йә: «Бь дәwләмәндтийа дöа-дь-розгед Мьзгинийа Мәсиh».

ԛәбул кьн, чаԝа ль щьмә’та
Хԝәде дьк’әвә у гава дьбә һ’әԝ-
ще тьштәки, дәсте хԝә дьрежи
ԝе кьн, чьмки әԝе жи хԝәйити
гәләка кьрийә у ӧса жи мьн.

3 Сьлаве бьдьнә Прьскилайе
у Акила*, һәвал-хәбатед мьнә
шьхӧле Мәсиһ Исада. 4 Ԝана
бона мьн дәст жь ә’мьре хԝә
к’ьшанд, нә кӧ т’әне әз жь ԝан
р’ази мә, ле т’әмамийа щьвинед
жь нәщьһуйа жи. 5 У ль щьви-
на мала ԝанда жи сьлав кьн.

Апенәтойе дәлале мьн жи
сьлав кьн, кӧ Асйайеда ба-
ԝәрмәнде Мәсиһи[ф] пешьн ә.
6 Сьлаве бьдьнә Мәрйәме, кӧ
бона ԝә гәләк худан р’етийә.
7 Сьлаве бьдьнә Әндронико у
Йунйасе пьсмам у һәвалед мь-
нә кәледа. Әԝ нава шандийада
ә’йан ьн у бәри мьн баԝәрийа
хԝә Мәсиһ анинә.

8 Сьлаве бьдьнә Әмплийато,
дәлале мьни жь Хӧдан. 9 Сьлаве
бьдьнә Урбано һәвал-хәбате
мәйи шьхӧле Мәсиһда у Ста-
хойе дәлале мьн. 10 Сьлаве
бьдьнә Апелис, кӧ бона Мәсиһ
йәки к’әти-р’абуйи йә. Сьла-
ве бьдьнә мала Аристополо.
11 Сьлаве бьдьнә Һеродийоне
пьсмаме мьн. Сьлаве бьдьнә
ԝан, йед кӧ жь мала Нәркисо
нә, нав баԝәрийа Хӧданда нә.
12 Сьлаве бьдьнә Тьрифенайе
у Тьрифосайе, к’ижан бона
наве Хӧдан дьхәбьтьн. Сьла-
ве бьдьнә Пәрсисейа дәлал,
кӧ гәләки худан р’етийә бона
Хӧдан. 13 Сьлаве бьдьнә Р’уфо-
йе бьжартийе* Хӧдан у дийа
ԝи у ӧса жи чаԝа дийа мьн.
14 Сьлаве бьдьнә Асинкрито,
Флегон, Һәрмес, Патробас,
Һәрмас у хушк-бьрайед майи-
нә т’әви ԝан. 15 Сьлаве бьдьнә
Филолого у Йулийа, Неройис
у хушка ԝи, ӧса жи Олимпас
у т’әмамийа щьмә’та Хԝәдейә
т’әви ԝан.

16 Сьлаве бьдьнә һәв бь р’а-
мусана шире һ’әлал. Һ’әму
щьвинед Мәсиһ ль ԝә сьлав
дькьн.

Т’әмийед ахьрийе

17 Ньһа әз һиви жь ԝә дькьм
хушк-бьрано, кӧ һун һ’әвза
хԝә жь ԝан бькьн, йед кӧ жь
ԝе һинбуне дәр, йа кӧ һун һин
бунә, щӧдәбуне пешда тиньн у

* 16:3 К’аред Шандийа 18.
* 16:13 Аһа жи те фә’мкьрьне: «Р’уфойе нав шьхӧле Хӧданда ә’йан».

хәлqе п’ьшк дькьн. Жь wан дур
бьн. 18 Чьмки йед ӧса хӧламтийе
ль Хӧдане мә, Мәсиһ накьн, ле
зьке хwә дьч’ериньн. Бь заре
хwәш у һ’ьләк’арийе, йед сахьке
дьле хwә дьхапиньн. 19 Гӧһда-
рийа wә нав һ’әмуйада бь нав
у дәнг ә у әз бона wә ша мә, ле
дьхwазьм кӧ һун сәрwахт бьн
һьндава qәнщийеда у дьлсах
бьн һьндава хьрабийеда. 20 У
Хwәдейе ә’дьлайийе зутьрәке
wе сәре мирещьн[ф] бьне ньгед
wәда бьп’әлехә.

К’әрәма Хӧдане мә Иса
Мәсиһ т’әви wә бә.

21 Тимот’ейойе һәвал-хәбате
мьн ль wә сьлав дькә, ӧса жи
Лукйо, Йасон у Соспатройе
пьсмамед мьн.

22 Әз Тәртийо жи бь наве
Хӧдан ль wә сьлав дькьм, йе
кӧ әв нә’мә ньвиси.

23 Гайос ль wә сьлав дькә,
qонахе мьн у йе т’әмамийа
щьвине. Ерастойе сәр хьзна
бажер ль wә сьлав дькә у ӧса
жи бьрайе Кьwарто. 24 К’әрәма
Хӧдане мә Иса Мәсиһ т’әви wә
һ’әмуйа бә. Амин*.

Дӧа у шькьрдайин

25 Ньһа шькьр жь Wир’а, Йе
кӧ дькарә wә баwәрийеда бь-
шьдинә, wәкә wе Мьзгинийа
кӧ әз бона Иса Мәсиһ данна-
син дькьм, wәкә ашкәрәбуна
wе сӧр’а кӧ һе дәwред бәрейә
бьһӧрида вәшарти мабу, 26 ле
ньһа бь ньвисаред п’ехәмбәра
ә’йан бу у бь ә’мьре Хwәдейе
һ’әта-һ’әтайе һатә наскьрьне,
wәки һ’әму мьләт баwәр бькьн у
гӧһдар бьн. 27 Шькьр жь Хwәдейе
т’әнейи сәрwахтр’а, бь сайа Иса
Мәсиһ, һ’әта-һ’әтайе. Амин*.

---

* 16:24 Нав дәстньвисаред һәрә qәнщда р’еза 24-а т’ӧнә.
* 16:27 Нав һьнәк дәстньвисарада р’еза 25 һ’әта 27-а т’ӧнәнә.